הלכה · משנה תורה · ספר טהרה

משנה תורה, הלכות טומאת אוכלים

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה תורה, הלכות טומאת אוכלים

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-תורה-הלכות-טומאת-אוכלים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 6
פרק ג 8
פרק ד 10
פרק ה 12
פרק ו 14
פרק ז 16
פרק ח 17
פרק ט 19
פרק י 21
פרק יא 24
פרק יב 26
פרק יג 28
פרק יד 30
פרק טו 31
פרק טז 32

פרק א

א כָּל אֹכֶל הַמְיֻחָד לְמַאֲכַל אָדָם כְּגוֹן לֶחֶם וּבָשָׂר וַעֲנָבִים וְזֵיתִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן מְקַבֵּל טֻמְאָה וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְמַאֲכַל אָדָם הֲרֵי זֶה טָהוֹר וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה אֶלָּא אִם כֵּן חִשֵּׁב עָלָיו וְיִחֲדוֹ לְמַאֲכַל אָדָם. וְזֶה וְזֶה אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה עַד שֶׁיִּבָּלֵל תְּחִלָּה בְּאֶחָד מִשִּׁבְעָה מַשְׁקִין וְזֶהוּ הַנִּקְרָא הֶכְשֵׁר שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לח) "וְכִי יֻתַּן מַיִם עַל זָרַע":

ב וְאֵלּוּ הֵן הַשִּׁבְעָה מַשְׁקִין שֶׁמַּכְשִׁירִין אֶת הָאֳכָלִין לְטֻמְאָה. הַמַּיִם וְהַטַּל וְהַשֶּׁמֶן וְהַיַּיִן וְהֶחָלָב וְהַדָּם וְהַדְּבַשׁ. וְאֵינָן מַכְשִׁירִין עַד שֶׁיִּפָּלוּ עַל הָאֳכָלִין בִּרְצוֹן הַבְּעָלִים. וְלֹא יִהְיוּ סְרוּחִין שֶׁהַמַּשְׁקֶה הַסָּרוּחַ אֵינוֹ מַכְשִׁיר. וְכֵיוָן שֶׁהֶכְשֵׁר הָאֹכֶל אַף עַל פִּי שֶׁיָּבֵשׁ וַהֲרֵי הוּא נָגוּב הֲרֵי זֶה מְקַבֵּל טֻמְאָה:

ג אֹכֶל שֶׁהָיָה בָּלוּל בְּמֵי פֵּרוֹת כְּגוֹן מֵי תוּתִים וְרִמּוֹנִים אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בָּלוּל וְנָגַע בּוֹ הַזָּב אוֹ בְּשַׂר הַמֵּת הֲרֵי הוּא טָהוֹר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הֶכְשֵׁר בְּאֶחָד מִשִּׁבְעָה הַמַּשְׁקִין:

ד אֵין שָׁם מַשְׁקֶה שֶׁמְּקַבֵּל טֻמְאָה אֶלָּא שִׁבְעַת הַמַּשְׁקִין שֶׁמָּנִינוּ בִּלְבַד אֲבָל שְׁאָר מֵי פֵּרוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁאֵין מַכְשִׁירִין כָּךְ אֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה כְּלָל:

ה זֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן אֵינָן מַכְשִׁירִין וְלֹא מְקַבְּלִין טֻמְאָה אֶלָּא הֲרֵי הֵן כִּשְׁאָר מֵי פֵּרוֹת שֶׁהֵן טְהוֹרִין לְעוֹלָם:

ו אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה אַף עַל פִּי שֶׁבְּנֵי אָדָם אוֹכְלִין אוֹתָן לְפִי שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין לַהֲנָאַת גּוּפָן אֶלָּא מִפְּנֵי שְׁנוֹתְנִין טַעַם בְּמַאֲכָלוֹת אוֹ מִפְּנֵי הָרֵיחַ אוֹ הַמַּרְאֶה. וְאֵלּוּ הֵן. הַקִּשְׁט וְהַחֹמֶס וְרֹאשֵׁי בְּשָׂמִים וְהַתִּיאָה וְהַחִלְתִּית וְהַפִּלְפְּלִין וְחַלּוֹת חֲרִיעַ. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּהֶן:

ז הַשֶּׁבֶת סְתָמוֹ לַאֲכִילַת גּוּפוֹ כִּשְׁאָר יְרָקוֹת שָׂדֶה וְאִם חִשֵּׁב עָלָיו לִקְדֵרָה אֵינוֹ מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. וְהַשֶּׁבֶת מִשֶּׁנְּתָנָה טַעַם לִקְדֵרָה הֲרֵי זוֹ כְּזֶבֶל וְאֵינָהּ מִתְטַמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין:

ח הַתְּמָרִים וְהַגְּרוֹגָרוֹת שֶׁנְּתָנָן לִקְדֵרָה כְּתַבְלִין עֲדַיִן הֵן מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין עַד שֶׁיִּפְסְדוּ מִלֶּאֱכל אָדָם:

ט הַכַּרְשִׁינִים אִם יְחֻדָּן לְמַאֲכַל אָדָם מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין:

י הַקּוֹר הֲרֵי הוּא כְּעֵץ לְכָל דָּבָר וְאִם שְׁלָקוֹ וְטִגְּנוֹ מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין:

יא הַחַרְצַנִּין וְהַזַּגִּין אַף עַל פִּי שֶׁכְּנָסָן לַאֳכָלִין אֵינָן מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין:

יב זֵיתִים וַעֲנָבִים הַקָּשִׁים שֶׁנִּפְרְצִין וְיוֹצְאִין מִתַּחַת הַקּוֹרָה בִּשְׁעַת הַדְּרִיכָה אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה. וְעַד כַּמָּה עַד אַרְבָּעָה קַבִּין לְכָל כּוֹר. הָיָה הַנִּפְרָץ יֶתֶר מִזֶּה מְקַבְּלִין טֻמְאָה. וְאִם כְּנָסָן לַאֳכָלִין אַף עַל פִּי שֶׁהֵן פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה קַבִּין מְקַבְּלִין טֻמְאָה:

יג הַכַּפְנִיּוֹת וְהַפַּגִּין וְהַבֹּסֶר וְהַקֶּצַח הֲרֵי הֵן כָּאֳכָלִין וּמְקַבְּלִין טֻמְאָה:

יד לוּלְבֵי זְרָדִים וְחָרוּבִין וְשֶׁל עֲדַל וַעֲלֵי הַלּוּף הַשְּׁוֹטָה אֵינָן מְקַבְּלוֹת טֻמְאָה עַד שֶׁיִּתְמַתְּקוּ:

טו הַחַרְדָּל וְהַתַּרְמֹסִין וּשְׁאָר כָּל הַנִּכְבָּשִׁין מִטַּמְאֵין טֻמְאַת אֳכָלִין בֵּין מִשֶּׁהִמְתִּיקוּ בֵּין עַד שֶׁלֹּא הִמְתִּיקוּ:

טז זֵיתִים שֶׁכְּבָשָׁן בְּעָלִין שֶׁלָּהֶן אֵין הֶעָלִין מְקַבְּלִין טֻמְאָה. שֶׁלֹּא כְּבָשָׁן לָאֳכָלִין אֶלָּא לְמַרְאֶה:

יז כְּשׁוּת שֶׁל קְשׁוּת וְהַגֵּץ שֶׁלָּהּ אֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ אֹכֶל:

יח דְּבַשׁ בְּכַוָּרְתּוֹ מְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין שֶׁלֹּא בְּמַחְשָׁבָה. רָדָה הַדְּבַשׁ מִשֶּׁיִּרַסֵּק הַחַלּוֹת מִתְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה. דְּבַשׁ הַזָּב מִכַּוָּרְתּוֹ מִתְטַמֵּא טֻמְאַת מַשְׁקִין. חָשַׁב עָלָיו לָאֳכָלִין מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין:

יט הַשֶּׁמֶן הַקָּרוֹשׁ אֵינוֹ אֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. חָשַׁב עָלָיו כְּשֶׁהוּא קָרוֹשׁ בֵּין לָאֳכָלִין בֵּין לְמַשְׁקִין בָּטְלָה דַּעְתּוֹ. וְכֵן הַדָּם שֶׁקָּרַשׁ אֵינוֹ אֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. חָשַׁב עָלָיו לָאֳכָלִין מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. חָשַׁב עָלָיו לְמַשְׁקִין בָּטְלָה דַּעְתּוֹ:

כ חֶלֶב שֶׁקָּרַשׁ לֹא אֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. חָשַׁב עָלָיו לָאֳכָלִין מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. לְמַשְׁקִין בָּטְלָה דַּעְתּוֹ:

כא דְּבַשׁ תְּמָרִים לֹא אֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. חָשַׁב עָלָיו לָאֳכָלִין מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. לְמַשְׁקִין בָּטְלָה דַּעְתּוֹ. וּשְׁאָר כָּל מֵי פֵּרוֹת כֵּלָן לֹא אֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. חָשַׁב עָלָיו בֵּין לָאֳכָלִין בֵּין לְמַשְׁקִין בָּטְלָה דַּעְתּוֹ:

כב הַשֶּׁלֶג אֵינוֹ אֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. חָשַׁב עָלָיו לָאֳכָלִין בָּטְלָה דַּעְתּוֹ. לְמַשְׁקִין מִתְטַמֵּא טֻמְאַת מַשְׁקִין. נִטְמָא מִקְצָתוֹ לֹא נִטְמָא כֻּלּוֹ. הֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי כְּלִי חֶרֶס הַטָּמֵא נִטְמָא כֻּלּוֹ:

כג הֶחָלֶב שֶׁבַּכְּחַל שֶׁחָשַׁב עָלָיו בָּטְלָה דַּעְתּוֹ וַהֲרֵי הוּא טָהוֹר. חָשַׁב עַל הֶחָלֶב שֶׁבַּקֵּיבָה הֲרֵי זֶה מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין:

כד עֲנָבִים שֶׁדְּרָכָן מִשְּׁיְהַלֵּךְ בָּהֶן הַדּוֹרֵךְ שְׁתֵּי וְעֵרֶב מִתְטַמְּאִין מַשְׁקִין. נִשְׁתַּיֵּר בָּהֶן גַּרְגְּרִין שְׁלֵמִים אוֹתָן גַּרְגְּרִין מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין. וְכֵן הַזֵּיתִים מִשֶּׁיִּטְעָנוּם מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת מַשְׁקִין. נִשְׁתַּיְּרוּ בָּהֶן גַּרְגְּרִין שְׁלֵמִין מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין:

כה הָעֲרָלָה. וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם. וְשׁוֹר הַנִּסְקָל שֶׁנִּשְׁחַט. וְעֶגְלָה עֲרוּפָה בֵּין שֶׁנִּשְׁחֲטָה בֵּין שֶׁנֶּעֶרְפָה. וְצִפֳּרֵי מְצֹרָע. וּפֶטֶר חֲמוֹר. וּבְשַׂר בְּחֶלֶב. וּבְשַׂר פָּרָה אֲדֻמָּה. וְהַפִּגּוּל. וְהַנּוֹתָר. אַף עַל פִּי שֶׁכָּל אֵלּוּ אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה כֵּלָן מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין:

פרק ב

א כָּל הָאֳכָלִין הַגְּדֵלִין מִן הַקַּרְקַע אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיֵּעָקְרוּ. אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁהֵן מְחֻבָּרִין אֲפִלּוּ כְּשֹׂרֶשׁ קָטָן שֶׁיְּכוֹלִין לִחְיוֹת מִמֶּנּוּ אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה:

ב יְחוּר שֶׁל תְּאֵנָה שֶׁנִּפְשַׁח וּמְעֹרֶה בְּקִלְפָּה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִחְיוֹת מִמֶּנָּה כָּל הָאֳכָלִין שֶׁבּוֹ מִתְטַמְּאִין. וְיֵשׁ בַּדָּבָר סָפֵק אִם הָיָה שָׁאר הָאילָן כְּמוֹ יָד לְזֶה הַיְחוּר שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ לָאו:

ג יְרָקוֹת שֶׁיָּבְשׁוּ בְּאִבֵּיהֶן כְּגוֹן כְּרוּב וְדַלַּעַת שֶׁיָּבְשׁוּ בְּאִבֵּיהֶן אֵינָן מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין. לִקְטָן לְיַבְּשָׁן הֲרֵי הֵן אֳכָלִין כְּשֶׁהָיוּ עַד שֶׁיִּיבָּשׁוּ וְיֵעָשׂוּ כְּעֵץ:

ד אִילָן שֶׁנִּפְשַׁח וּבוֹ פֵּרוֹת הֲרֵי הֵן כִּתְלוּשִׁין. וְכֵן אִם יָבַשׁ הָאִילָן וּבוֹ פֵּרוֹת הֲרֵי הֵן כִּתְלוּשִׁין:

ה תְּאֵנִים שֶׁיָּבְשׁוּ בְּאִבֵּיהֶן מִטַּמְּאוֹת טֻמְאַת אֳכָלִין בִּמְקוֹמָן:

ו כָּל הָאֳכָלִין שֶׁהֵן מִבַּעֲלֵי חַיִּים אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיָּמוּתוּ. שָׁחַט בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן הֵן מְפַרְכְּסִין מְקַבְּלִין טֻמְאָה. וְדָגִים מֵאֵימָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִשֶּׁיָּמוּתוּ. נוֹלַד בָּהֶן טְרֵפָה וְנִתְטַמְּאוּ כְּשֶׁהֵן מִתְנַדְנְדִין הֲרֵי יֵשׁ בַּדָּבָר סָפֵק אִם הֵן חֲשׁוּבִין כְּמֵתִים הוֹאִיל וְנִטְרְפוּ אוֹ אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיִּדְמוּ כְּאֶבֶן וְלֹא יִתְנַדְנְדוּ. הָאֵיבָר אוֹ הַבָּשָׂר הַמְדֻלְדָּלִין בִּבְהֵמָה אוֹ חַיָּה שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לִחְיוֹת אִם הֻכְשְׁרוּ מְקַבְּלִין טֻמְאָה בִּמְקוֹמָן מִפְּנֵי שֶׁהֵן חֲשׁוּבִין כְּאֹכֶל שֶׁפֵּרַשׁ. נִשְׁחֲטָה הַבְּהֵמָה הֻכְשְׁרוּ בִּשְׁחִיטָה. שֶׁהַבְּהֵמָה כֻּלָּהּ כְּמוֹ יָד לְאֵיבָר זֶה וְיָד שֶׁהֻכְשַׁר הֻכְשַׁר הָאֵיבָר כֻּלּוֹ כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. וְיֵשׁ בַּדָּבָר סָפֵק אִם תִּהְיֶה הַבְּהֵמָה בְּחַיֶּיהָ כְּמוֹ יָד לָאֵיבָר אוֹ בָּשָׂר הַמְדֻלְדָּלִין בָּהּ:

ז הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף הֻכְשַׁר כָּל הַבָּשָׂר בַּדָּם שֶׁיָּצָא בַּשְּׁחִיטָה. לְפִיכָךְ אִם לֹא יָצָא מֵהֶן דָּם בַּשְּׁחִיטָה הֲרֵי כָּל בְּשָׂרָן צָרִיךְ הֶכְשֵׁר כְּכָל הָאֳכָלִין שֶׁלֹּא הֻכְשְׁרוּ:

ח אֳכָלִין שֶׁהֻכְשְׁרוּ כְּשֶׁהֵן מְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע אוֹ שֶׁהֻכְשְׁרוּ בְּמַיִם הַמְחֻבָּרִים שֶׁבַּקַּרְקַע אֵינוֹ הֶכְשֵׁר עַד שֶׁיֵּכְשְׁרוּ אַחַר שֶׁנֶּעֱקְרוּ בַּמַּיִם הַתְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע אוֹ בְּשָׂאר מַשְׁקִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לד) "בְּכָל כְּלִי" אֵינוֹ מַכְשִׁיר עַד שֶׁיִּתָּלֵשׁ מִן הַקַּרְקַע כְּעֵין הַמַּיִם שֶׁבַּכֵּלִים. שָׁאַב הַמַּיִם בְּכֶלִי וּנְתָנָן בַּקַּרְקַע אֵינָן מַכְשִׁירִין:

ט קְשׁוּת שֶׁנִּטְעָה בָּעֲצִיץ וְהִגְדִּילָה אַף עַל פִּי שֶׁיְּצָאת חוּץ לָעֲצִיץ אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה. וְעֲצִיץ שֶׁהוּא נָקוּב כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ שֹׂרֶשׁ קָטָן הֲרֵי הוּא כְּאָרֶץ וְהַנִּטּוּעַ בּוֹ אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה. וְכֵן אִם הָיוּ בּוֹ מַיִם אֵינָן מַכְשִׁירִין:

י עֲצִיץ שֶׁאֵינוֹ נָקוּב הֲרֵי הַנִּטּוּעַ בּוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה. וְאִם הָיוּ מַיִם בְּתוֹכוֹ מַכְשִׁירִין:

יא כְּלֵי גְּלָלִים וּכְלֵי אֲדָמָה שֶׁהַשָּׁרָשִׁים יְכוֹלִין לִבְקֹעַ בָּהֶן וְלָצֵאת אֵינָן מַכְשִׁירִין אֶת הַזְּרָעִים. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן נְקוּבִין הֲרֵי הֵן כִּנְקוּבִין:

יב עָצִיץ שֶׁמִּלְאָהוּ עָפָר עַד שְׁפָתוֹ אֵינוֹ חָשׁוּב כְּלִי אֶלָּא הֲרֵי הוּא כְּטַבְלָא שֶׁאֵין לָהּ שָׂפָה שֶׁאֵינוֹ כְּלִי קִבּוּל׃

יג מַשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁנִּפְּלוּ עַל הָאֳכָלִין נִטְמְאוּ אַף עַל פִּי שֶׁנִּפְּלוּ שֶׁלֹּא בִּרְצוֹן הַבְּעָלִים. שֶׁהֲרֵי הַטֻּמְאָה וְהַהֶכְשֵׁר בָּאִין כְּאַחַת. וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיוּ בַּקַּרְקַע׃

יד כָּל אֹכֶל שֶׁנִּפְסַד וְנִסְרַח עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְמַאֲכַל אָדָם אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה. וְכֵן מַשְׁקֶה שֶׁנִּסְרַח וְנִפְסַד וְאֵינוֹ רָאוּי לִשְׁתִיַּת אָדָם אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה כְּדֶרֶךְ שֶׁאֵינוֹ מַכְשִׁיר שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לד) "אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה"׃

טו הָעוֹר שֶׁשָּׁלְקוֹ וְהִשְׁלִיא שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ לַאֲכִילָה מִתְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִים בִּפְנֵי עַצְמָן׃

טז עוֹר הַחֲמוֹר שֶׁשְּׁלָקוֹ הֲרֵי זֶה סָפֵק אִם מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים בִּפְנֵי עַצְמוֹ מִפְּנֵי שֶׁשְּׁלָקוֹ אוֹ אֵינוֹ מִתְטַמֵּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא מָאוּס הַרְבֵּה׃

יז חִטִּים שֶׁבְּגָלְלֵי בָּקָר וּשְׂעוֹרִים שֶׁבְּגָלְלֵי הַבְּהֵמָה שֶׁלִּקְּטָן אֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה. וְאִם חָשַׁב עֲלֵיהֶן לַאֲכִילָה מִתְטַמְּאוֹת טֻמְאַת אֳכָלִין׃

יח כָּל אֹכֶל שֶׁנִּטְמָא וְאַחַר שֶׁנִּטְמָא נִפְסַל וְנִסְרַח. אִם נִפְסַל מִלֶּאֱכל הַכֶּלֶב אוֹ שֶׁיִּבֵּשׁ כְּחֶרֶשׂ הֲרֵי זֶה טָהוֹר. וְאִם נִפְסַל מִלֶּאֱכל אָדָם וַעֲדַיִן הוּא רָאוּי לְכֶלֶב הֲרֵי זֶה טָמֵא כְּשֶׁהָיָה. וְכָל הָאֳכָלִין שֶׁנִּטְמְאוּ אֵין לָהֶן טָהֳרָה בְּמִקְוֶה׃

יט זְרָעִים טְמֵאִים שֶׁזְּרָעָם הֲרֵי הַצּוֹמֵחַ מֵהֶן טָהוֹר. וַאֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה. וְהוּא שֶׁהִשְׁרִישׁוּ. אֲבָל קֹדֶם הַשָּׁרָשָׁה הֲרֵי הֵן בְּטֻמְאָתָן אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלֶה׃

כ אֳכָלִין שֶׁמְּחֻבָּרִין לְכֵלִים בָּטְלוּ מִתּוֹרַת אֹכֶל. וְאִם נִטְמָא הַכְּלִי הֲרֵי הֵן מִתְטַמְּאִין בְּטֻמְאַת הַכְּלִי הוֹאִיל וְהֵן מְשַׁמְּשִׁין תַּשְׁמִישׁ עֵץ הֲרֵי הֵן כְּעֵץ׃

כא כָּל מַשְׁקֶה שֶׁנִּטְמָא וְאַחַר שֶׁנִּטְמָא נִפְסַד וְנִסְרַח הֲרֵי זֶה בְּטֻמְאָתוֹ לְעוֹלָם שֶׁאֵין הַמַּשְׁקֶה יוֹצֵא עַל יְדֵי הַכֶּלֶב לְעוֹלָם. וְאֵין לְמַשְׁקֶה שֶׁנִּטְמָא טָהֳרָה חוּץ מִן הַמַּיִם בִּלְבַד שֶׁאִם הִטְבִּיל מַיִם טְמֵאִים בְּמִקְוֶה כֵּיוָן שֶׁצָּפוּ מֵי מִקְוֶה עֲלֵיהֶן טָהֲרוּ. וּמַטְבִּילִין חַמִּין בְּצוֹנֵן וְצוֹנֵן בְּחַמִּין וְרָעִים בְּיָפִים וְיָפִים בְּרָעִים׃

כב מַקֵּל שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְמֵאִים וְהִטְבִּיל מִקְצָתָהּ בְּמִקְוֶה לֹא טָהֲרוּ הַמַּיִם שֶׁעַל מִקְצָתָהּ עַד שֶׁיִּטְבֹּל אֶת כֻּלָּהּ׃

כג שֶׁלֶג שֶׁנִּטְמָא וְהִשִּׁיק מִקְצָתוֹ לְמֵי מִקְוֶה הוֹאִיל וְטָהַר מִקְצָתוֹ טָהַר כֻּלּוֹ׃

כד הַתֶּמֶד הַטָּמֵא בֵּין שֶׁנִּטְמָא אַחַר שֶׁתִּמְּדוֹ בֵּין שֶׁתִּמְּדוֹ בְּמַיִם טְמֵאִים עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ מַשִּׁיקוֹ בְּמִקְוֶה וְיִטְהַר שֶׁהֲרֵי הוּא כְּמַיִם. מִשֶּׁהֶחְמִיץ הֲרֵי הוּא כְּיַיִן וְאֵין לוֹ טָהֳרָה בְּמִקְוֶה׃

כה קְדֵרָה שֶׁמִּלְאָהּ מַשְׁקִין כְּגוֹן דְּבַשׁ וְיַיִן וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן וּנְתוּנָה בְּתוֹךְ הַמִּקְוֶה וּפָשַׁט רֹאשׁוֹן לְטָמְאָה אֶת יָדוֹ וְנָגַע בָּהּ הֲרֵי זֶה מְטַמֵּא אֶת הַמַּשְׁקִין אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַמִּקְוֶה

וְנִטְמֵאת הַקְּדָרָה מֵחֲמַת הַמַּשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכָהּ אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַמִּקְוֶה. הָיְתָה מְלֵאָה מַיִם הַקְּדָרָה טְהוֹרָה שֶׁאֵין הָרִאשׁוֹן מְטַמֵּא כְּלִי חֶרֶס לְעוֹלָם וְאֵין הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְעֹרָבִים בְּמֵי הַמִּקְוֶה. פָּשַׁט אַב הַטֻּמְאָה אֶת יָדוֹ וְנָגַע בָּהּ נִטְמֵאת הַקְּדָרָה שֶׁאֵין הַמִּקְוֶה מְטַהֵר כְּלֵי חֶרֶס:

כו מֵי שְׁפִיכוֹת הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טֻמְאָה. יָרְדוּ עֲלֵיהֶן מֵי גְּשָׁמִים אִם רַבּוּ עֲלֵיהֶן הֲרֵי הֵן טְהוֹרִים. מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה הַכֹּל טָמֵא בֵּין בְּכֵלִים בֵּין בְּקַרְקָעוֹת. אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁקָּדְמוּ מֵי שְׁפִיכָה אֲבָל קָדְמוּ מֵי גְּשָׁמִים וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן כָּל שֶׁהוּא מִמֵּי שְׁפִיכוֹת הַכֹּל טָמֵא שֶׁמַּשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁיָּרְדוּ לְטָהוֹרִים מְטַמְּאִין בְּכָל שֶׁהוּא:

כז הַטּוֹרֵף אֶת גָּגוֹ וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ וַהֲרֵי הֵן מְנַטְּפִים יָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים וְרַבּוּ הַנִּטְיפוֹת הֲרֵי רַבּוּ מֵי גְּשָׁמִים עֲלֵיהֶן וְהַנּוֹטְפִים מֵהֶן טְהוֹרִין:

כח הַסָּף שֶׁמָּן טָהוֹר וְנִטְמָא זֶה הָאָדָם וְטָבַל וַהֲרֵי הַשֶּׁמֶן עַל בְּשָׂרוֹ אִם הָיָה כְּדֵי סִיכַת אֵיבָר קָטָן הֲרֵי הוּא טָהוֹר כְּשֶׁהָיָה מִקֹּדֶם. סָף שֶׁמָּן טָמֵא וְטָבַל לֹא טָהַר הַשֶּׁמֶן שֶׁעָלָיו אֶלָּא אִם נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ הֲרֵי הַשֶּׁמֶן בְּטֻמְאָתוֹ וְאִם לֹא נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ כְּדֵי לְהַטְפִּיחַ מִמֶּנּוּ בָּטֵל בְּמִעוּטוֹ:

פרק ג

א כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁאֵין הָאֳכָלִין מִתְטַמְּאִין עַד שֶׁיֵּאָכְלוּ. וְשֶׁכָּל אֹכֶל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְמַאֲכַל אָדָם אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה עַד שֶׁיְּיֻחַד לְאָדָם:

ב אֹכֶל שֶׁהוּא מְיֻחָד לְאָדָם בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאֵינוֹ מְיֻחָד לְאָדָם בְּמָקוֹם אַחֵר בְּמָקוֹם שֶׁהוּא מְיֻחָד בּוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה לְיַחֲדוֹ לְאָדָם וּבְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד בּוֹ צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה לְיַחֲדוֹ לְאָדָם וְאַחַר כָּךְ יִקַּבֵּל טֻמְאָה. וְכָל אֹכֶל שֶׁסּוֹפוֹ לְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים אֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר:

ג יֵשׁ אָכְלִין שֶׁצְּרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְיֵשׁ שֶׁצְּרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְיֵשׁ שֶׁצְּרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר וְיֵשׁ שֶׁאֵין צְרִיכִין לֹא מַחֲשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר. כֵּיצַד. כָּל הָאֳכָלִין הַמְיֻחָדִין לְאָדָם בְּכָל מָקוֹם צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵין צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה. דְּגִים טְהוֹרִים וַחֲגָבִים טְהוֹרִים בְּכָל מָקוֹם וַחֲגָבִים טְמֵאִים וְדָגִים טְמֵאִים בַּכְּפָרִים הֲרֵי הֵן מְיֻחָדִין לְאָדָם וּצְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְלֹא מַחֲשָׁבָה. וְכֵן חֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁמֻּתָּה צָרִיךְ הֶכְשֵׁר וְלֹא מַחֲשָׁבָה בְּכָל מָקוֹם. וְאֵלּוּ צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר. בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַחַי בֵּין מִן הָאָדָם בֵּין מִן הַבְּהֵמָה בֵּין מִן הָעוֹף וְנִבְלַת הָעוֹף הַטְּמֵא וְחֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה שְׁחוּטָה בַּכְּפָרִים אַף עַל פִּי שֶׁהֶכְשֵׁר בִּשְׁחִיטָה צָרִיךְ הֶכְשֵׁר שֵׁנִי אַחַר הַמַּחֲשָׁבָה. וּשְׁאָר כָּל יַרְקוֹת הַשָּׂדֶה כְּגוֹן הַבְּצָלִים הַקִּשִּׁים בְּיוֹתֵר וְהַפִּטְרִיּוֹת וְכֵן חֲגָבִים וְדָגִים קְטַנִּים צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה בַּכְּפָרִים.

עֶלְשִׁין שֶׁזָּרְעָן לִבְהֵמָה וְנִמְלַךְ עֲלֵיהֶן לְאָדָם אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיַּחְשֹׁב עֲלֵיהֶן אַחַר שֶׁיִּתְלְשׁוּ שֶׁמַּחְשֶׁבֶת חִבּוּר אֵינָהּ מַחֲשָׁבָה. עֶלְשִׁין שֶׁלְּקָטָן לִבְהֵמָתוֹ וְהֵדִיחָן וְנִמְלַךְ עֲלֵיהֶן לְאָדָם צְרִיכִין הֶכְשֵׁר שֵׁנִי אַחַר הַמַּחְשָׁבָה. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. הָאֹכֶל אִם חָשַׁב עָלָיו לַאֲכִילָה מְקַבֵּל טֻמְאַת אֳכָלִין. וְאִם לָאו הֲרֵי הוּא כְּעֵץ וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה. וְכֵן הָעֲצָמוֹת הַמְחֻבָּרִין בַּבָּשָׂר וְהַגִּידִים וְהַמְּקוֹמוֹת הָרַכִּים מִן הַקְּרָנַיִם וּמִן הַטְּלָפַיִם וְהַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה וְהַמְּקוֹמוֹת הָרַכִּים מִן הַצִּפָּרְנַיִם וּמִן הַחֲרָטִם הַמְּבֻלְעִין בַּבָּשָׂר צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וּמַחֲשָׁבָה. וְאֵלּוּ שֶׁאֵין צְרִיכִין לֹא מַחֲשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר. נִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּכָל מָקוֹם וְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְחֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה בַּכְּרָכִים לְפִי שֶׁהֵן מְיֻחָדִין לְמַאֲכַל אָדָם אֵין אֶחָד מֵאֵלּוּ צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר מִפְּנֵי שֶׁסּוֹפָן לְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים בִּכְזַיִת וְכָל הַמְטַמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה אֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. וְאֵלּוּ צְרִיכִים מַחֲשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר. נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר בַּכְּפָרִים וְנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּכָל מָקוֹם וְהוּא שֶׁחָשַׁב עַל פָּחוֹת מִכְּזַיִת אֲבָל כְּזַיִת אַב טֻמְאָה הוּא:

ד יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁחַט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְנָכְרִי וְשָׁחַט בָּהּ שְׁנַיִם [אוֹ רֹב שְׁנַיִם] הֲרֵי זוֹ מִתְטַמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין כָּל זְמַן שֶׁהִיא מִפְרְכֶסֶת וְאֵין צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה שֶׁהֲרֵי יִשְׂרָאֵל שְׁחָטָהּ לַאֲכִילַת הָעַכּוּ"ם וְאֵין לְךָ מַחֲשָׁבָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ וְאֵינָהּ צְרִיכָה הֶכְשֵׁר לְפִי שֶׁסּוֹפָהּ לְטַמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה. שְׁחָטָהּ בָּהּ אֶחָד אוֹ שֶׁנִּחֲרָהּ אֵינָהּ מִטַּמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין. וְכֵן עַכּוּ"ם שֶׁשָּׁחַט בְּהֵמָה טְהוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל וְשָׁחַט בָּהּ שְׁנַיִם אוֹ רֹב שְׁנַיִם מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְפַרְכֶּסֶת וְאֵינָהּ צְרִיכָה הֶכְשֵׁר. שְׁחָטָהּ בָּהּ אֶחָד אוֹ נְחָרָהּ אֵינָהּ מִטַּמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין וַהֲרֵי הִיא כִּשְׁאָר הַנְּבֵלוֹת:

ה הַחוֹתֵךְ בָּשָׂר מֵאֵיבָר מִן הַחַי שֶׁל בְּהֵמָה וְאַחַר כָּךְ חִשֵּׁב עָלָיו צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. חִשֵּׁב עָלָיו וְאַחַר כָּךְ חָתַכוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר מִפְּנֵי שֶׁמִּטַּמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה כִּנְבֵלָה וְכָל הַמְטַמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה אֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר:

ו פָּחוֹת מִכְּזַיִת מִנְּבֵלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה שֶׁחִשֵּׁב עָלָיו וְהִשְׁלִים עָלָיו כְּבֵיצָה מֵאֳכָלִים אֲחֵרִים אֵין הַכֹּל צָרִיךְ הֶכְשֵׁר הוֹאִיל וּפָחוֹת מִכְּזַיִת שֶׁבְּכָל הַבֵּיצָה אִם הִשְׁלִימוֹ לִכְזַיִת מְטַמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה. וְכֵן כְּזַיִת מִנְּבֵלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה שֶׁחִשֵּׁב עָלָיו וְהִנִּיחָהּ בַּבָּצָק עַד שֶׁהִשְׁלִים לִכְבֵיצָה הוֹאִיל וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַגָּע מִפְּנֵי הַבָּצָק הֲרֵי זֶה צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה וְאֵין הַבָּצָק הַזֶּה צָרִיךְ הֶכְשֵׁר הוֹאִיל וְכָל הַשִּׁעוּר הַזֶּה מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא מִפְּנֵי כְּזַיִת נְבֵלָה שֶׁבְּתוֹכוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַגָּע הֲרֵי סוֹפוֹ לְטַמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה לְפִיכָךְ אֵין צָרִיךְ הֶכְשֵׁר:

ז פָּחוֹת מִכְּזַיִת מִבְּשַׂר הַמֵּת שֶׁהִשְׁלִים עָלָיו כְּבֵיצָה מִשְּׁאָר אֳכָלִין הַכֹּל צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה שֶׁהֲרֵי בָּטֵל הַכֹּל אֵצֶל כָּל אָדָם. וְאֵין הַכֹּל צָרִיךְ הֶכְשֵׁר מִפְּנֵי בְּשַׂר הַמֵּת שֶׁבְּכָלְלוֹ:

ח כְּזַיִת מִן הַמֵּת שֶׁחִפָּהוּ בְּבָצָק הַכֹּל מִתְטַמֵּא טֻמְאָה חֲמוּרָה:

ט הַחוֹתֵךְ בָּשָׂר מֵאָדָם חַי לְהַאֲכִילוֹ לְכֶלֶב. אִם חִשֵּׁב עָלָיו לְמַאֲכַל אָדָם הֲרֵי זֶה צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה וְאֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר:

י גּוֹזֵל שֶׁנָּפַל לַגַּת וּמֵת אַף עַל פִּי שֶׁהַגַּת בַּמִּדִינָה הֲרֵי נִמְאַס בַּגַּת וּלְפִיכָךְ צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה. חִשֵּׁב עָלָיו כְּשֶׁהֶעֱלָהוּ לְהַאֲכִילוֹ לְנָכְרִי הֲרֵי זֶה מִטַּמֵּא שֶׁהֲרֵי חִשֵּׁב עָלָיו לְמַאֲכַל אָדָם. חִשֵּׁב עָלָיו לְהַאֲכִילוֹ לְכֶלֶב אֵינוֹ מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים. הָיָה זֶה שֶׁחִשֵּׁב עָלָיו לְהַאֲכִילוֹ לְאָדָם חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן הֲרֵי זֶה טָהוֹר. הֶעֱלוּהוּ כְּדֵי לְהַאֲכִילוֹ לְאָדָם הֲרֵי זֶה טָמֵא שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַעֲשֶׂה וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה:

פרק ד

א כַּמָּה שִׁעוּר אֳכָלִין לְטֻמְאָה. לְטֻמְאַת עַצְמָן כָּל שֶׁהֵן אֲפִלּוּ שֶׁמְּשֹׁם אוֹ חַרְדָּל מִתְטַמֵּא שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לד) "מִכָּל הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל", כָּל שֶׁהוּא. וְאֵין אֹכֶל טָמֵא מְטַמֵּא אֹכֶל אַחֵר אוֹ מַשְׁקִין אוֹ יָדַיִם עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּבֵיצָה בְּלֹא קְלִפָּתָהּ. וְכֵן הָאוֹכֵל אֳכָלִין טְמֵאִים אֵינוֹ נִפְסָל עַד שֶׁיֹּאכַל כְּבֵיצָה וּמֻחֲצָה וְזֶהוּ חֲצִי פְּרָס:

ב הַמַּשְׁקִין מִתְטַמְּאִין כָּל שֶׁהֵן וּמְטַמְּאִין בְּכָל שֶׁהֵן. אֲפִלּוּ טִפַּת מַשְׁקִין טְמֵאִים כְּחַרְדָּל שֶׁנִּגְעָה בָּאֳכָלִין אוֹ בִּכְלִים אוֹ בְּמַשְׁקִין אֲחֵרִים נִטְמְאוּ. וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין הַשְּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין נִפְסָל עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ג כָּל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִפְסל אֶת הַגְּוִיָּה לִרְבִיעִית. וְכָל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין לִכְבֵיצָה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים. וּלְכַחֲצִי פְּרָס לִפְסל אֶת הַגְּוִיָּה. אֲפִלּוּ חִטָּה עִם קֶמַח עִם בָּצֵק עִם תְּאֵנָה וּבָשָׂר וְכַיּוֹצֵא בְּאֵלּוּ הַכֹּל מִצְטָרֵף:

ד הָעוֹר הַמְחֻבָּר בַּבָּשָׂר וְהַמָּרָק וְהַתַּבְלִין וְהָאֵלָל אַף עַל פִּי שֶׁמִּקְצָתוֹ חָשַׁב עָלָיו וּמִקְצָתוֹ לֹא חָשַׁב עָלָיו. מִקְצָתוֹ פְּלָטָתוּ חַיָּה וּמִקְצָתוֹ פְּלָטָתוּ סַכִּין. וְהָעֲצָמוֹת הַמְחֻבָּרוֹת בַּבָּשָׂר. וְהַגִּידִים וְהַמְּקוֹמוֹת הָרִכִּים מִן הַקְּרָנַיִם וּמִן הַטְּלָפַיִם וְהַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה. וְהַמְּקוֹמוֹת הָרִכִּים מִן הַצִּפָּרְנַיִם וּמִן הַחַרְטֹם הַמֻּבְלָעִין בַּבָּשָׂר. כָּל אֶחָד מֵאֵלּוּ מִתְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין וּמִצְטָרְפִין לִכְבֵיצָה אוֹ לְכַחֲצִי פְּרָס:

ה כְּבֵיצָה אֳכָלִין טְמֵאִים שֶׁהִנִּיחָן בַּחַמָּה וְנִתְמַעֲטוּ אֵינָן מְטַמְּאִים. וְכֵן כְּזַיִת מִן הַמֵּת אוֹ מִן הַנְּבֵלָה וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ שֶׁהִנִּיחָן בַּחַמָּה וְנִתְמַעֲטוּ טְהוֹרִין:

ו כְּזַיִת חֵלֶב וְדָם וְנוֹתָר וּפִגּוּל שֶׁהִנִּיחָן בַּחַמָּה וְנִתְמַעֲטוּ אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת. הִנִּיחָן בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפַּחוּ חָזְרוּ לִכְמוֹת שֶׁהָיוּ. בֵּין לְטֻמְאָה חֲמוּרָה בֵּין לְטֻמְאָה קַלָּה בֵּין לְאִסּוּר:

ז עֲלֵי בְצָלִים וּבְנֵי בְצָלִים שֶׁהֵן חֲלוּלִין אִם יֵשׁ בָּהֶם רִיר מִשְׁתַּעֲרִין כְּמוֹת שֶׁהֵן. וְאִם הָיוּ חֲלוּלִין וְרֵיקָנִים מְמַעֵךְ אֶת חֲלָלָן:

ח פַּת סֻפְגָּנִין מִשְׁתַּעֶרֶת כְּמוֹת שֶׁהִיא וְאִם יֵשׁ בָּהּ חָלָל מְמַעֵךְ אֶת חֲלָלָהּ:

ט בְּשַׂר הָעֵגֶל שֶׁנִּתְפַּח וּבְשַׂר זְקֵנָה שֶׁנִּתְמַעֲטָה מִשְׁתַּעֲרִין כְּמוֹת שֶׁהֵן:

י הָאֱגוֹז וְהַתְּמָרִים וְהַשָּׁקֵד הַמִּתְקָרְקְשִׁים מִשְׁתַּעֲרִין כְּמוֹת שֶׁהֵן:

יא כָּל שֶׁטֻּמְאָתוֹ וְשִׁעוּרוֹ שָׁוִין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. הָיוּ טֻמְאָתָן שָׁוִין אֲבָל לֹא שִׁעוּרָן. שִׁעוּרָן אֲבָל לֹא טֻמְאָתָן אֵין מִצְטָרְפִין וַאֲפִלּוּ לְטַמֵּא כַּקֶּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן. כֵּיצַד טֻמְאָתוֹ וְלֹא שִׁעוּרוֹ. כְּגוֹן בְּשַׂר הַמֵּת וְרֶקֶב שֶׁלּוֹ. שִׁעוּרוֹ וְלֹא טֻמְאָתוֹ כְּגוֹן בְּשַׂר הַמֵּת וּבְשַׂר הַנְּבֵלָה. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאִם לֹא הָיוּ שָׁוִים לֹא בְּשִׁעוּר וְלֹא בְּטֻמְאָה כְּגוֹן בְּשַׂר נְבֵלָה וּבְשַׂר הַשֶּׁרֶץ שֶׁאֵין מִצְטָרְפִין:

יב אֳכָלִין טְמֵאִים שִׁעוּרָם שָׁוֶה שֶׁכָּל אֹכֶל טָמֵא אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא כְּבֵיצָה. וְטֻמְאָתָם שָׁוָה שֶׁכָּל אֹכֶל טָמֵא אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא בְּמַגָּע וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לֹא אָדָם וְלֹא כֵּלִים. לְפִיכָךְ מִצְטָרְפִין לְטַמֵּא כַּקֶּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן. כֵּיצַד. כַּחֲצִי בֵּיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וְכַחֲצִי בֵּיצָה אֹכֶל שֵׁנִי שֶׁבְּלֶלָן זֶה בְּזֶה הֲרֵי זֶה שֵׁנִי וְאִם נָגַע בִּתְרוּמָה פְּסָלָהּ. כַּחֲצִי בֵּיצָה אֹכֶל שֵׁנִי וְכַחֲצִי בֵּיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי שֶׁבְּלֶלָן הֲרֵי זֶה שְׁלִישִׁי. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה אֲפִלּוּ חֲצִי בֵּיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וַחֲצִי בֵּיצָה אֹכֶל רְבִיעִי שֶׁל קֹדֶשׁ שֶׁבְּלֶלָן זֶה בָּזֶה הֲרֵי הַכֹּל רְבִיעִי:

יג כְּבֵיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וּכְבֵיצָה אֹכֶל שֵׁנִי שֶׁבְּלֶלָן זֶה בָּזֶה הַכֹּל רִאשׁוֹן. חִלְּקָן כָּל אֶחָד מֵהֶן שֵׁנִי. נָפַל זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ עַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה פְּסָלוּהוּ. נָפְלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד עֲשָׂאוּהוּ שֵׁנִי:

יד כְּבֵיצָה אֹכֶל שֵׁנִי וּכְבֵיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי שֶׁבְּלֶלָן זֶה בָּזֶה הֲרֵי הַכֹּל שֵׁנִי. חִלְּקָן כָּל אֶחָד מֵהֶן שְׁלִישִׁי. נָפַל זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ [וְזֶה לְעַצְמוֹ] עַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה לֹא פְּסָלוּהוּ. נָפְלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד פְּסָלוּהוּ מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאוּהוּ שְׁלִישִׁי:

טו כְּבֵיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וּכְבֵיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי שֶׁבְּלֶלָן זֶה בָּזֶה רִאשׁוֹן. חִלְּקָן זֶה שֵׁנִי וְזֶה שֵׁנִי. שֶׁהַשְּׁלִישִׁי שֶׁנִּגַּע בָּרִאשׁוֹן נַעֲשָׂה שֵׁנִי:

טז כִּשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל רִאשׁוֹן וּכְשִׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שֵׁנִי שֶׁבְּלֶלָן הַכֹּל רִאשׁוֹן. חִלְּקָן לִשְׁנַיִם כָּל אֶחָד מֵהֶן רִאשׁוֹן. חִלְּקָן לִשְׁלֹשָׁה חֲלָקִים אוֹ לְאַרְבָּעָה כָּל אֶחָד מֵהֶן שֵׁנִי. וְכֵן כִּשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שֵׁנִי וּכְשִׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שְׁלִישִׁי שֶׁבְּלֶלָן הַכֹּל שֵׁנִי. חִלְּקָן לִשְׁנַיִם כָּל אֶחָד מֵהֶן שֵׁנִי. לִשְׁלֹשָׁה וּלְאַרְבָּעָה הֲרֵי כָּל אֶחָד מֵהֶן שְׁלִישִׁי:

פרק ה

א יְדוֹת הָאֳכָלִים הֵן הָעֲצִים הָרַכִּין הַסְּמוּכִין לָאֹכֶל שֶׁהָאֹכֶל נִתְלֶה בָּהֶן מִן הָאִילָן. כְּמוֹ עֻקְצֵי הַתְּאֵנִים וְהָאֲגַסִּים וּקְצָת הָאֶשְׁכּוֹל. וְכֵן הַגַּרְעִינִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן מִדְּבָרִים שֶׁהָאֹכֶל צָרִיךְ לָהֶן. וְשׁוֹמְרֵי הָאֳכָלִין הֵן הַקְּלִפָּה שֶׁעַל הָאֹכֶל שֶׁהִיא שׁוֹמַרְתּוֹ. וְכֵן כָּל כֵּיוֹצֵא בָּזֶה:

ב כָּל שֶׁהוּא יָד וְאֵינוֹ שׁוֹמֵר מִתְטַמֵּא וּמְטַמֵּא וְלֹא מִצְטָרֵף. וְכָל שֶׁהוּא שׁוֹמֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ יָד מִתְטַמֵּא וּמְטַמֵּא וּמִצְטָרֵף. וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא שׁוֹמֵר וְלֹא יָד אֵינוֹ מִתְטַמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ מִצְטָרֵף. כֵּיצַד מִתְטַמֵּא וּמְטַמֵּא וְאֵינוֹ מִצְטָרֵף. שֶׁאִם נָגְעָה טֻמְאָה בַּיָּד נִטְמָא הָאֹכֶל הַתָּלוּי בּוֹ. וְאִם נָגְעָה טֻמְאָה בְּאֹכֶל נִטְמָא הַיָּד. וְאֵין הַיָּד מִצְטָרֶפֶת עִם הָאֹכֶל לְהַשְׁלִימוֹ לִכְבֵיצָה אוֹ לְכַחֲצִי פְּרָס. אֲבָל אִם הָיָה שׁוֹמֵר הֲרֵי זֶה מִצְטָרֵף לִכְבֵיצָה וְלִכַחֲצִי פְּרָס:

ג כְּשֵׁם שֶׁיָּד לְטֻמְאָה כָּךְ יֵשׁ יָד לְהֶכְשֵׁר. שֶׁאִם הֶכְשֵׁר הַיָּד הֶכְשֵׁר כָּל הָאֹכֶל הַתָּלוּי בּוֹ. וְיֵשׁ יָד לְפָחוֹת מִכְּזַיִת. וְיֵשׁ שׁוֹמֵר לְפָחוֹת מִכְּפוֹל. וְשׁוֹמֵר שֶׁחִלְּקוּ אֵינוֹ מִצְטָרֵף עִם הָאֹכֶל:

ד וּמִנַּיִן לְשׁוֹמְרֵי אָכָלִין שֶׁהֵן מִתְטַמְּאִין עִם הָאֹכֶל כְּשֶׁהֵן מְחֻבָּרִין בָּהֶן שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לז) "עַל כָּל זֶרַע זָרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ" כְּדֶרֶךְ שֶׁבְּנֵי אָדָם מוֹצִיאִין לִזְרִיעָה. חִטִּים בְּשַׁעֲרֵיהֶן וּשְׁעוֹרִים בְּקִלְפֵּיהֶן וַעֲדָשִׁים בְּקִלְפֵּיהֶן. וְהוּא הַדִּין לִשְׁאָר הַשּׁוֹמְרִין:

ה וּמִנַּיִן לִידוֹת הָאֳכָלִין שֶׁהֵן מִתְטַמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת כְּשֶׁהֵן מְחֻבָּרִין עִם הָאֳכָלִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לח) "טָמֵא הוּא לָכֶם" לְכָל שֶׁבְּצָרְכֵיכֶם:

ו הַבּוֹצֵר לַגַּת אֵין לוֹ יָדוֹת שֶׁהֲרֵי אֵין לוֹ צֹרֶךְ בְּיָד מִפְּנֵי שֶׁמּוֹצִיץ אֶת הַמַּשְׁקֶה:

ז הַקּוֹצֵר לִסְכּוּךְ אֵין לוֹ יָדוֹת שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ צָרִיךְ לַיָּד:

ח כָּל יְדוֹת הָאֳכָלִין שֶׁבִּסְסָן בְּגֹרֶן טְהוֹרִין:

ט פְּסִיגָה שֶׁל אֶשְׁכּוֹל שֶׁרִקְּנָהּ טְהוֹרָה. וְאִם נִשְׁתַּיֵּר בָּהּ גַּרְגִּר אֶחָד הֲרֵי זֶה יָד לְאוֹתוֹ גַּרְגִּר וּמְקַבֶּלֶת טֻמְאָה. וְכֵן שַׁרְבִיט תְּמָרָה שֶׁרִקְּנוֹ טָהוֹר. שִׁיֵּר בּוֹ תְּמָרָה אַחַת טְמֵאָה. וְכֵן שַׁרְבִיט קְטָנִיּוֹת שֶׁרִקְּנוֹ טָהוֹר. שִׁיֵּר בּוֹ גַּרְגִּר אֶחָד מְקַבֵּל טֻמְאָה:

י לְעוֹלָם אֵין שׁוֹמֵר עַל גַּבֵּי שׁוֹמֵר אֶלָּא שׁוֹמֵר אֶחָד בִּלְבַד הַסָּמוּךְ לָאֹכֶל הוּא הַנֶּחְשָׁב עִמּוֹ:

יא שָׁלֹשׁ קְלִפּוֹת בַּבָּצָל. פְּנִימִית בֵּין שְׁלֵמָה בֵּין קְדוּרָה מִצְטָרֶפֶת. אֶמְצָעִית שְׁלֵמָה מִצְטָרֶפֶת קְדוּרָה אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת. הַחִיצוֹנָה בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְהוֹרָה:

יב כָּל הַקְּלִפִּין מִתְטַמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וּמִצְטָרְפוֹת מִפְּנֵי שֶׁהֵן שׁוֹמֵר. קְלִפֵּי פוֹלִין וְתוּרְמוּסִין זְרָקָן אֵינָן מִתְטַמְּאוֹת כְּנָסָן לָאֳכָלִין מִתְטַמְּאִין. וְאִם נִשְׁאַר בָּהֶן אֹכֶל בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מִתְטַמְּאִין. קְלִפַּת מְלָפְפוֹן אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן מִתּוֹךְ הַמְּלָפְפוֹן מִתְטַמְּאוֹת טֻמְאַת אָכָלִין.

הַשְּׁעוֹרִים בִּזְמַן שֶׁהֵן יְבֵשִׁין קְלִפָּתָן מִצְטָרֶפֶת עִמָּהֶן וּבִזְמַן שֶׁהֵן לַחִין אֵין מִצְטָרְפִין. אֲבָל הַחִטָּה בֵּין לֶחָה בֵּין יְבֵשָׁה קְלִפָּתָהּ מִצְטָרֶפֶת:

יג כָּל הַגַּרְעִינִין מִתְטַמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וְלֹא מִצְטָרְפוֹת חוּץ מִגַּרְעִינוֹת הָרִמּוֹן. אֲבָל שֶׁל תְּמָרָה יְבֵשָׁה אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת:

יד הַחֹתֶל שֶׁעַל הַגַּרְעִינָה שֶׁל רִמּוֹן אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת וְשֶׁעַל גַּרְעִינַת הַיְבֵשָׁה מִצְטָרֶפֶת מִפְּנֵי שֶׁהוּא דָּבוּק בָּאֹכֶל נֶחְשָׁב כְּאֹכֶל:

טו גַּרְעִינָה שֶׁל רִמּוֹן שֶׁיָּצְאת מִקְצָתָהּ כָּל שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל מִצְטָרֵף וְהַיּוֹצֵא אֵינוֹ מִצְטָרֵף. וְכֵן עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר כָּל שֶׁכְּנֶגֶד הַבָּשָׂר מִצְטָרֵף. הָיָה עָלָיו הַבָּשָׂר מִצַּד אֶחָד אֵינוֹ מִצְטָרֵף מִמֶּנּוּ אֶלָּא הָעֶצֶם שֶׁתַּחַת הַבָּשָׂר עַד חֲלַל הָעֶצֶם. וְאִם לֹא הָיָה לָעֶצֶם חָלָל רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא כְּעֶבְיֵי הָאֱזוֹב וּשְׁאָר הָעֶצֶם אֵין מִצְטָרֵף שֶׁהָעֶצְמוֹת לַבָּשָׂר כְּשׁוֹמֵר הֵן חֲשׁוּבִין:

טז קוֹלִית שֶׁהָיָה עָלֶיהָ בָּשָׂר אֲפִלּוּ כְּפוֹל גּוֹרֵר אֶת כֻּלָּהּ לְטַמְּאָה:

יז גַּרְעִינֵי זֵיתִים וּתְמָרָה אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁלָקָן לְאֲכָלִין אֵין מִתְטַמְּאִין:

יח גַּרְעִינֵי חְרוּבִין אַף עַל פִּי שֶׁכְּנָסָן לְאֲכָלִין אֵין מִתְטַמְּאִין. שְׁלָקָן לְאֲכָלִין מִתְטַמְּאִין:

יט וְאֵלּוּ מִתְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין וּמִצְטָרְפִין. שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים וְהַקְּפְלוֹטוֹת בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִין. וְהַפִּטְמָה שֶׁלָּהֶן בֵּין לֶחָה בֵּין יְבֵשָׁה. וְהָעַמּוּד שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאֹכֶל. וְשָׁרְשֵׁי הַחֲזָרִין וְהַנְּפוּס. וְשֹׁרֶשׁ צְנוֹן גָּדוֹל מִצְטָרֵף. וְהַסִּיב שֶׁלּוֹ אֵינוֹ מִצְטָרֵף. וְשָׁרְשֵׁי הַמִּנְתָּא וְהַפֵּיגָם. וְשָׁרְשֵׁי יַרְקוֹת שָׂדֶה וְיַרְקוֹת גִּנָּה שֶׁעֲקָרָן לִשְׁתָלִים. וְהַשּׁוּזָרָה שֶׁל שִׁבֹּלֶת וְהַלְּבוּשׁ שֶׁלָּהּ. וְעֻקְצֵי תְּאֵנִים וּגְרוֹגָרוֹת. וְהַכְּלֵסִים וְהֶחָרוּבִין:

כ וְאֵלּוּ מִתְטַמְּאִים וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין. שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים וְהַקְּפְלוֹטוֹת בִּזְמַן שֶׁהֵן יְבֵשִׁין. וְהָעַמּוּד שֶׁאֵינוֹ מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאֹכֶל. וּמַלָּעִין שֶׁל שִׁבֳּלִים וְהֵן הַשִּׁעֳרוֹת הַשְּׁחוֹרוֹת שֶׁבְּרֹאשׁ הַשִּׁבֹּלֶת שֶׁדּוֹמִין כְּמוֹ מַסָּר. וְעֻקְצֵי הָאֲגַסִּים וְהַקְּרוּסְטְמָלִין וְהַפְּרִישִׁין וְהָעוּזְרְדִין. וְעֹקֶץ דְּלַעַת טָפַח הַסָּמוּךְ לְאֹכֶל. וְעֹקֶץ קִנְדָּס טָפַח. וְכֵן יַד הַפְּרָכִיל טָפַח מִכָּאן וְטָפַח מִכָּאן. וְהַפְּרָכִיל הוּא הַשָּׁרִיג שֶׁהָאֶשְׁכְּלוֹת תְּלוּיִין בּוֹ. וְיַד הָאֶשְׁכּוֹל כָּל שֶׁהוּא. וּזְנַב הָאֶשְׁכּוֹל שֶׁרִקְּנוֹ. וְיַד הַמִּכְבָּד שֶׁל תְּמָרָה אַרְבָּעָה טְפָחִים. וְהַמִּכְבָּד הוּא הָעֵץ הָאָדֹם שֶׁהַשַּׁרְבִיטִין תְּלוּיִין בּוֹ וְהַתְּמָרִין דְּבוּקוֹת בַּשַּׁרְבִיטִין. וּקְנֵה הַשִּׁבֹּלֶת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. וְיַד כָּל הַנִּקְצָרִין שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. וְשֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִקָּצֵר יְדֵיהֶם וְשָׁרְשֵׁיהֶן כָּל שֶׁהֵן. כָּל אֵלּוּ מִתְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן יְדוֹת אֳכָלִין:

כא וְאֵלּוּ לֹא מִתְטַמְּאִין וְלֹא מְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין. שְׁאָר כָּל הָעֻקְצִים. וְשָׁרְשֵׁי קִלְחֵי הַכְּרוּב. וְחַלְפֵי תְּרָדִים וְחַלְפֵי הַלֶּפֶת וְהֵן הָעִקָּרִין שֶׁנִּשְׁאֲרוּ בַּקַּרְקַע כְּשֶׁלָּקְטוּ הַכְּרוּב

וְהַלֶּפֶת וְחָזְרוּ וְהֶחְלִיפוּ. וְכָל הַשָּׁרָשִׁין שֶׁדַּרְכָּן לְהִגָּזֵז שֶׁנֶּעֱקְרוּ עִם הָאֹכֶל. הַפִּטְמָה שֶׁל רִמּוֹן מִצְטָרֶפֶת וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ אֵינוֹ מִצְטָרֵף:

כב הָרִמּוֹן וְהָאֲבַטִּיחַ שֶׁנִּמּוֹק מִקְצָתוֹ אֵין הַנִּשְׁאָר חִבּוּר לְאוֹתוֹ שֶׁנִּמּוֹק. וְאֵין הַנִּשְׁאָר מִן הַקְּלִפָּה מִצְטָרֵף שֶׁהֲרֵי אֵין שְׁמִירָתוֹ מוֹעֶלֶת כְּלוּם. וְכֵן אִם הָיָה שָׁלֵם מִכָּאן וּמִכָּאן וְנִמּוֹק בָּאֶמְצַע אֵין הַצְּדָדִין חִבּוּר זֶה לָזֶה וְאֵין קְלִפָּתוֹ מִצְטָרֶפֶת. עֲלֵי יְרָקוֹת יֵרָקִין מִצְטָרְפִין וּלְבָנִים אֵינָם מִצְטָרְפִין שֶׁהֲרֵי אֵינָן כְּלוּם:

פרק ו

א הָאֱגוֹזִין וְהַשְּׁקֵדִים שֶׁנִּסְדְּקָה קְלִפָּתָן עֲדַיִן הוּא חִבּוּר לְאֹכֶל עַד שֶׁיְּרַצֵּץ אֶת הַקְּלִפָּה:

ב בֵּיצָה מְגֻלְגֶּלֶת מִשֶּׁיִּקַּב בָּהּ מָקוֹם לְגַמְעָהּ מִמֶּנּוּ אֵין שְׁאָר קְלִפָּתָהּ חִבּוּר. וּשְׁלוּקָה קְלִפָּתָהּ חִבּוּר עַד שֶׁיְּרַצֵּץ אֶת הַקְּלִפָּה. וְאִם נִתְּבְּלָה בִּקְלִפָּתָהּ אַף עַל פִּי שֶׁרִצְּצָהּ כֻּלָּהּ חִבּוּר:

ג עֻצָּם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מוֹחַ חִבּוּר עַד שֶׁיְּרַצֵּץ. צֻמֶּר שֶׁבְּרָאשֵׁי הַכְּבָשִׂים וְשֵׂעָר שֶׁבִּזְקַן הַתְּיָשִׁים אַף עַל פִּי שֶׁחָרְכָן בָּאוּר הֲרֵי הֵן חִבּוּר עַד שֶׁיִּתְחִיל לְתִלֵּשׁ:

ד כְּנָפַי חֲגָבִים וְקַשְׁקַשֵּׁי דָּגִים אַף עַל פִּי שֶׁהֶעֱבִיר סַכִּין עֲלֵיהֶן חִבּוּר עַד שֶׁיִּתְחִיל לְקַלֵּף. הָרִמּוֹן שֶׁפָּרְדוּ חִבּוּר עַד שֶׁיְּקַיֵּשׁ עָלָיו בְּקָנֶה:

ה הַשַּׁרְבִיטִים שֶׁל תְּמָרִים אֵינָן חִבּוּר זֶה לָזֶה:

ו מְלִפְפוֹן שֶׁחָתַכוּ וּנְתָנוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן חִבּוּר עַד שֶׁיַּתְחִיל לְפָרֵק. הִתְחִיל לְפָרֵק חָתִיכָה וְכָל הָעוֹלֶה עִמָּהּ חִבּוּר וְהַשְּׁאָר אֵינָהּ חִבּוּר. פִּיקָה הַמַּחְתּוֹנָה חִבּוּר לְעַצְמָהּ וְאֵינָהּ חִבּוּר לַחֲתִיכוֹת. הָיוּ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה מְלָפְפוֹנוֹת וְחָתַךְ כָּל אֶחָד מֵהֶן וְהִנִּיחָן עַל הַשֻּׁלְחָן וְהִתְחִיל בְּאֶחָד מֵהֶן זֶה שֶׁהִתְחִיל בּוֹ חִבּוּר וְהַשְּׁאָר אֵינוֹ חִבּוּר. אֲפִלּוּ אָמַר חֶצְיוֹ אֲנִי אוֹכֵל שַׁחֲרִית וְחֶצְיוֹ עַרְבִית זֶה הַחֵצִי שֶׁהִתְחִיל בּוֹ חִבּוּר וְהַשְּׁאָר אֵינוֹ חִבּוּר:

ז הַמְּחַתֵּךְ יְרָקוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן לְבַשֵּׁל אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מֵרַק וְהִבְדִּיל אֵינוֹ חִבּוּר. אֶלָּא אִם נִטְמָא זֶה לֹא נִטְמָא זֶה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְעֹרֶה בּוֹ. חָתַךְ לִכְבֹּשׁ אוֹ לִשְׁלֹק אוֹ לְהָנִיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן הֲרֵי זֶה חִבּוּר וַאֲפִלּוּ הִתְחִיל לְפָרֵק מַה שֶּׁחָתַךְ:

ח כָּל אֹכֶל שֶׁעֲדַיִן לֹא פֵּרְקוֹ חִבּוּר וְאִם נִטְמָא מִקְצָתוֹ נִטְמָא כֻּלּוֹ:

ט אֹכֶל שֶׁנִּפְרַס וּמְעֹרֶה בְּמִקְצָת וְנָגַע טָמֵא בְּאֶחָד מֵהֶן אִם אָחַז בְּזֶה שֶׁנָּגַע בּוֹ וְהַשֵּׁנִי עוֹלֶה עִמּוֹ הֲרֵי זֶה חִבּוּר. וְאִם כְּשֶׁאוֹחֵז בָּזֶה הַטָּמֵא וּמַגְבִּיהוֹ יִשְׁמֹט הָאַחֵר וְיִפֹּל אֵינוֹ חִבּוּר אֶלָּא הֲרֵי זֶה הָאַחֵר כְּנוֹגֵעַ בָּרִאשׁוֹן שֶׁנִּטְמָא:

י כָּל הָאֳכָלִין שֶׁהָיוּ עֲלִין אוֹ קְלָחִין מְחֻבָּרִין בָּהֶן אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהֵאָחֵז בָּעֲלֶה אוֹחֲזִין אוֹתוֹ בָּעֲלֶה. בַּקֶּלַח אוֹחֲזִין אוֹתוֹ בַּקֶּלַח. אִם נִתְלָה עִמּוֹ הֲרֵי זֶה חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּשְׁאָר טֻמְאוֹת. וְכֵן אִם הָיָה לוֹ יָד אוֹחֲזִין אוֹתוֹ בְּיָד שֶׁלּוֹ. הָיְתָה לוֹ יָד וְעָלֶה אוֹחֲזִין אוֹתוֹ

בְּאֵי זֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה. לֹא הָיְתָה לוֹ יָד וְלֹא עָלָה, בָּזֶה אָמְרוּ אִם אוֹחֵז בַּטָּמֵא וְהַשֵּׁנִי עוֹלֶה עִמּוֹ חִבּוּר וְאִם לָאו אֵינוֹ חִבּוּר:

יא הָאֱגוֹזִין שֶׁקְּצָצָן בְּעֵקְצֵיהֶן כְּשֶׁהֵן רַכִּין וַאֲמָנָן כֻּלָּן כְּמוֹ חֶבֶל וְכֵן הַבְּצָלִים שֶׁחִבְּרָן בַּדֶּרֶךְ הַזֹּאת הֲרֵי אֵלּוּ חִבּוּר. הִתְחִיל לְפָרֵק בָּאֱגוֹזִים וּלְבַצָּלִים אֵין הַשְּׁאָר חִבּוּר. אֲפִלּוּ הָיוּ לְפָנָיו מֵאָה כּוֹר אֵין כֻּלָּן חִבּוּר שֶׁהֲרֵי הוֹכִיחַ שֶׁדַּעְתּוֹ לְפָרֵק הַכֹּל:

יב קְלִיעָה שֶׁל שׁוּם שֶׁנִּפְּלוּ מַשְׁקִין עַל אֶחָד מֵהֶן הוּא טָמֵא וְחִבּוּרוֹ טָהוֹר שֶׁאֵין חִבּוּרֵי אָדָם חִבּוּר לְכָל דָּבָר. וְכֵן אֶתְרוֹג שֶׁנִּפְרַשׁ וּתְחָבוֹ בְּכוּשׁ אוֹ בְּקִיסָם אֵינוֹ חִבּוּר:

יג עִסָּה שֶׁלָּשָׁהּ בְּמֵי פֵּרוֹת אֵינָהּ חִבּוּר. שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁמְּחַבֵּר אֶת הָאֳכָלִין אֶלָּא שִׁבְעָה מַשְׁקִין בִּלְבַד:

יד הַמְמַעֵךְ אֳכָלִין זֶה בָּזֶה וְקִבְּצָן כְּגוֹן הַדְּבֵלָה וְהַתְּמָרִים וְהַצִּמּוּקִין שֶׁקִּבְּצָן וַעֲשָׂאָן גּוּף אֶחָד אֵינָן חִבּוּר. לְפִיכָךְ עִגּוּל שֶׁל דְּבֵלָה שֶׁנִּפְּלוּ מַשְׁקִין טְמֵאִין עַל מִקְצָתוֹ הֲרֵי זֶה נוֹטֵל מִמָּנּוּ מְקוֹם הַמַּשְׁקִין בִּלְבַד וְהַשְּׁאָר טָהוֹר:

טו הַתְּמָרִים וְהַגְּרוֹגָרוֹת שֶׁשְּׁלָקָן וְנַעֲשׂוּ אוֹם הֲרֵי זֶה חִבּוּר:

טז הַזֵּיתִים שֶׁעָטָנָן וְנַעֲשׂוּ גּוּשׁ אֶחָד הֲרֵי זֶה חִבּוּר. מִפְּנֵי שֶׁמִּתְחִלָּה לֹא נִתְנָן לְמַעֲטָן אֶלָּא עַל מְנָת שֶׁיִּינְקוּ זֶה מִזֶּה. לְפִיכָךְ שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא עַל אוֹם שֶׁל זֵיתִים וְהֵן הַזֵּיתִים שֶׁנַּעֲשׂוּ כֻּלָּן גּוּף אֶחָד אֲפִלּוּ נָגַע בְּכִשְׁעוֹרָה הַכֹּל טָמֵא שֶׁהַכֹּל גּוּף אֶחָד. הָיְתָה לוֹ אוֹם שֶׁל זֵיתִים וְעָתִיד לְהָפְכָהּ כֵּיוָן שֶׁתִּקַּע בָּהּ אֶת הַיָּתֵד אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוּשִׁים הַרְבֵּה אֵינָן חִבּוּר. וְאִם מִשֶּׁהֲפָכָהּ נַעֲשׂוּ אוֹם אֵינָן חִבּוּר:

יז אֹכֶל פֵּרוּד שֶׁהוּא כָּלוּי מְכֻנָּס וְדָבֵק זֶה בָּזֶה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ חִבּוּר לְהִתְטַמֵּא וְאֵינוֹ כְּגוּף אֶחָד כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ הֲרֵי הוּא מִצְטָרֵף לִכְבֵיצָה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים אֲחֵרִים. וְאִם לֹא כְּנָסוֹ אֶלָּא הֲרֵי הוּא מְפֹרָד כְּמַעֲשֶׂה קְדֵרָה וְהַקִּטְנִית אֵינוֹ מִצְטָרֵף עַד שֶׁיְּקַבְּצֵם וְיַעֲשֵׂם גּוּשׁ אֶחָד. הָיוּ גּוּשִׁים הַרְבֵּה זֶה בְּצַד זֶה וְנָגַע אַב הַטֻּמְאָה בְּאֶחָד מֵהֶן הֲרֵי הוּא רִאשׁוֹן וְהַגּוּשׁ שֶׁבְּצִדּוֹ שֵׁנִי וְשֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי שְׁלִישִׁי וְשֶׁבְּצַד הַשְּׁלִישִׁי רְבִיעִי:

יח כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁהָיְתָה רִאשׁוֹן לְטַמְּאָה וְהִשִּׁיךְ לָהּ אֲחֵרוֹת כֻּלָּם רִאשׁוֹן. פֵּרְשָׁה הִיא רִאשׁוֹן וְכֻלָּן שְׁנִיּוֹת. הָיְתָה שְׁנִיָּה וְהִשִּׁיךְ לָהּ אֲחֵרוֹת כֻּלָּן שְׁנִיּוֹת. פֵּרְשָׁה הִיא שְׁנִיָּה וְכֻלָּן שְׁלִישִׁיּוֹת. הָיְתָה שְׁלִישִׁית וְהִשִּׁיךְ לָהּ אֲחֵרוֹת הִיא שְׁלִישִׁית וְכֻלָּן טְהוֹרוֹת בֵּין שֶׁפֵּרְשׁוּ בֵּין שֶׁלֹּא פֵּרְשׁוּ:

יט כִּכָּרוֹת שֶׁל תְּרוּמָה נוֹשְׁכוֹת זוֹ בְּזוֹ נִטְמְאַת אַחַת מֵהֶן בְּשֶׁרֶץ כֻּלָּן רִאשׁוֹן וְאַף עַל פִּי שֶׁפֵּרְשׁוּ אַחַר מִכָּאן. [נִטְמְאַת אַחַת בְּמַשְׁקִין טְמֵאִין כֻּלָּן שְׁנִיּוֹת אַף עַל פִּי שֶׁפֵּרְשׁוּ אַחַר

מִכָּאן). נִטְמֵאת אַחַת מֵהֶן בְּיָדַיִם כֻּלָּן שְׁלִישִׁיוֹת וְאַף עַל פִּי שֶׁפֵּרְשׁוּ מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ גּוּף אֶחָד בִּשְׁעַת טֻמְאָתָן:

פרק ז

א הַנְּצוֹק אֵינוֹ חִבּוּר לֹא לְטֻמְאָה וְלֹא לְטָהֳרָה. כֵּיצַד. הָיָה מְעֹרֶה מַשְׁקִין טְהוֹרִין לְתוֹךְ כְּלִי טָמֵא וַאֲפִלּוּ עַל גַּבֵּי הַשֶּׁרֶץ הֲרֵי הָעַמּוּד הַנְּצוֹק טָהוֹר. וְאִם קָלַט מִן הַמַּשְׁקִין הַנִּגָּרִין מִן הָאָוִיר הֲרֵי זֶה שֶׁקָּלַט טָהוֹר. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁהַמַּשְׁקִין שֶׁמְּעֹרֶה מֵהֶן טְהוֹרִין:

ב בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁעֵרָה מִצּוֹנֵן לְצוֹנֵן אוֹ מֵחַם לְחַם אוֹ מֵחַם לְצוֹנֵן. אֲבָל הַמְּעֹרֶה מַשְׁקִין טְהוֹרִין צוֹנֵן לְתוֹךְ מַשְׁקִין טְמֵאִין חַמִּין הֲרֵי הַנְּצוֹק חִבּוּר וְנִטְמְאוּ הַמַּשְׁקִין הַצּוֹנֵן כֻּלָּן שֶׁהוּא מְעֹרֶה מֵהֶן וְנִטְמָא הַכְּלִי שֶׁמְּעֹרֶה מִמֶּנּוּ מֵחֲמַת הַמַּשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכוֹ שֶׁהֲרֵי נִטְמְאוּ. וּמִפְּנֵי מָה אָמְרוּ הַמְּעֹרֶה מַשְׁקִין צוֹנֵן לְחַמִּין חִבּוּר מִפְּנֵי שֶׁעָשָׁן הַחַמִּין עוֹלֶה כְּתִמְרוֹת עָשָׁן וּמִתְעָרֵב בַּנְּצוֹק וּבַמַּיִם שֶׁבַּכְּלִי הָעֶלְיוֹן וּמְטַמֵּא הַכְּלִי שֶׁהֶעָשָׁן הָעוֹלֶה מִן הַחַמִּין מַשְׁקִין הוּא חָשׁוּב:

ג לְפִיכָךְ הָאִשָּׁה שֶׁהָיוּ יָדֶיהָ טְהוֹרוֹת וֶהֱגִיסָה בְּקֻדָּרָה טְמֵאָה וְהִזִּיעוּ יָדֶיהָ מֵהֶבֶל הַקֻּדָּרָה נִטְמְאוּ יָדֶיהָ כְּאִלּוּ נָגְעָה בַּמַּשְׁקֶה שֶׁבַּקֻּדָּרָה. וְכֵן אִם הָיוּ יָדֶיהָ טְמֵאוֹת וֶהֱגִיסָה בְּקֻדָּרָה וְהִזִּיעוּ יָדֶיהָ נִטְמָא כָּל מַה שֶּׁבַּקֻּדָּרָה כְּאִלּוּ נָגְעָה בַּמַּשְׁקִין שֶׁבַּקֻּדָּרָה:

ד נָחִיל דְּבַשׁ הַזִּיפִים וּדְבַשׁ הַצַּפַּחַת הַנְּצוֹק שֶׁלָּהֶן חִבּוּר וַאֲפִלּוּ הָיָה מְעֹרֶה מִצּוֹנֵן לְצוֹנֵן מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶן רִיר וַהֲרֵי הֵן נִמְשָׁכִין כְּדֶבֶק. לְפִיכָךְ כָּל הָאֳכָלִין אֵין הַנְּצוֹק שֶׁלָּהֶן חִבּוּר וַאֲפִלּוּ הָיוּ עֲבִים הַרְבֵּה כְּגוֹן הַגְּרִיסִין וְהַחֵלֶב הַמֻּתָּךְ וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. לְפִי שֶׁאֵין לָהֶן רִיר. וְכֵן שְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין אֵין הַנְּצוֹק שֶׁלָּהֶן חִבּוּר אֶלָּא אִם כֵּן עֵרָה מִצּוֹנֵן לְחַם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ה הַנְּצוֹק אֵינוֹ חִבּוּר לְטָהֳרָה. כֵּיצַד. שֶׁאִם עֵרָה מַיִם טְמֵאִים מִכְּלֵי אֶבֶן וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן לְתוֹךְ הַמִּקְוֶה אֵין אוֹמְרִים מִשֶּׁהִגִּיעַ קְצָת הַנְּצוֹק לַמִּקְוֶה טָהֲרוּ הַמַּיִם אֶלָּא הֲרֵי הֵן בְּטֻמְאָתָן עַד שֶׁיִּשְׁיֵר הַמִּקְוֶה לְכֻלָּן מִצַּד אֶחָד כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכֵן הַקִּטְפְּרֵס שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ אֵינוֹ מְחַבְּרָן לִשְׁאָר הַמַּשְׁקִין שֶׁבַּמִּדְרוֹן לֹא לְטֻמְאָה וְלֹא לְטָהֳרָה. אֲבָל הַמַּשְׁקִין שֶׁבַּאֲשְׁבּוֹרָן כֻּלָּן חִבּוּר לְטֻמְאָה וּלְטָהֳרָה:

ו עֲרֵבָה שֶׁהִיא קִטְפְּרֵס וְעָלֶיהָ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ וְשָׁלֹשׁ חֲתִיכוֹת אֳכָלִין טְמֵאִים בִּכְבֵיצָה מֻנָּחִין עָלֶיהָ זוֹ לְמַטָּה מִזּוֹ אֵינָן מִצְטָרְפוֹת. הָיוּ שְׁתַּיִם הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת. וְאִם הָיָה תַּחְתֵּיהֶם מַשְׁקֶה עוֹמֵד אֲפִלּוּ כְּעֵין הַחַרְדָּל הֲרֵי זֶה מְצָרֵף אֶת כֻּלָּן:

ז כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁטְּבוּל יוֹם אֵינוֹ מְטַמֵּא חֻלִּין כְּלָל אֶלָּא פּוֹסֵל אָכְלֵי תְּרוּמָה וּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה וְעוֹשֶׂה הַכֹּל שְׁלִישִׁי. וְכֵן אִם נָגַע בְּאָכְלֵי קֹדֶשׁ אוֹ מַשְׁקֶה קֹדֶשׁ פְּסָלָן וַעֲשָׂאָן רְבִיעִי:

ח יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵינָם חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵן חִבּוּר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת. אֶלָּא אִם נָגַע בָּהֶן טָבוּל יוֹם לֹא פָּסַל אֶלָּא זֶה שֶׁנָּגַע בּוֹ. וְאִלּוּ הָיָה הַנּוֹגֵעַ בִּמְקוֹם טְבוּל יוֹם אָדָם אַחֵר הָיָה פּוֹסֵל הַכֹּל. אֲפִלּוּ הָיָה הַנּוֹגֵעַ אָדָם שֶׁאָכַל אֳכָלִין טְמֵאִין אוֹ שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁהִיא טֻמְאָה קַלָּה הֲרֵי זֶה פָּסַל הַכֹּל שֶׁלֹּא פְּסָלוֹ טְבוּל יוֹם. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאִם הָיָה הַנּוֹגֵעַ אַב טֻמְאָה אוֹ רִאשׁוֹן שֶׁהוּא מְטַמֵּא הַכֹּל. וּמִפְּנֵי מָה הֵקֵלּוּ בְּטָבוּל יוֹם מִפְּנֵי שֶׁכְּבָר טָהַר וְאֵינוֹ מְחֻסָּר אֶלָּא הַעֲרֶב שֶׁמֶשׁ. וְעוֹד הֵקֵלּוּ בְּטָבוּל יוֹם שֶׁיֵּשׁ אֳכָלִין שֶׁהֵן מְיַחֲדִין לְאָדָם וּמִתְטַמְּאִין בְּכָל הַטֻּמְאוֹת וְהֵן טְהוֹרוֹת בְּטָבוּל יוֹם. וְאִלּוּ הֵן. הַשְּׁעוֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת בִּזְמַן שֶׁאֵינָן קְלוּפִין. אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהֵן קְלוּפִין וְהַחִטָּה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ קְלוּפָה. וְהַקֶּצַח וְהַשּׁוּמְשׁוּם. נִפְסָלִין בְּטָבוּל יוֹם וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁהֵן מִתְטַמְּאִין בְּכָל הַטֻּמְאוֹת:

ט כָּל יַד הָאֳכָלִין שֶׁהֵן חִבּוּר בְּאַב הַטֻּמְאָה הֲרֵי הֵן חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם. וְכֵן כָּל הָאֹכֶל שֶׁנִּפְרָס וּמְעֹרֶה בְּמַקֶּצֶת שֶׁהוּא חִבּוּר בְּאַב הַטֻּמְאָה כָּךְ הוּא חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם. וְכָל שֶׁאֵינוֹ חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם הֲרֵי הוּא חִבּוּר בְּיָדַיִם וְגַם זֶה חֹמֶר בְּטֻמְאַת יָדַיִם מִטָּבוּל יוֹם:

פרק ח

א חַלּוֹת אוֹ כִּכָּרִים שֶׁכְּנָסָן וְהָיוּ נוֹשְׁכוֹת זוֹ בְּזוֹ וְדַעְתּוֹ לְהַפְרִישָׁן אוֹ שֶׁאָפָה חַלָּה עַל גַּבֵּי חַלָּה בַּתַּנּוּר וַעֲדַיִן לֹא קָרְמוּ פָּנֶיהָ וְנָגַע טָבוּל יוֹם בְּאַחַת מֵהֶן לֹא פָּסַל אֶלָּא הַחַלָּה שֶׁנָּגַע בָּהּ. וְכֵן הַמַּיִם שֶׁהִרְתִּיחוּ וְנַעֲשׂוּ כְּקוּבָּה. וְהַגְּרִיסִין שֶׁהִרְתִּיחוּ רְתִיחָה רִאשׁוֹנָה. וְיַיִן חָדָשׁ וְאוֹרֶז שֶׁהִרְתִּיחוּ. וְנָגַע טָבוּל יוֹם בָּרְתִיחָה אֵינוֹ חִבּוּר וְלֹא פָּסַל אֶלָּא הָרְתִיחָה בִּלְבַד. וּבִשְׁאָר כָּל הַטֻּמְאוֹת בֵּין קַלּוֹת בֵּין חֲמוּרוֹת הַכֹּל חִבּוּר. אֲבָל חַלּוֹת שֶׁהָיוּ נוֹשְׁכוֹת זוֹ בְּזוֹ וְאֵין דַּעְתּוֹ לְהַפְרִישׁ. אוֹ שֶׁאָפָה חַלָּה עַל גַּבֵּי חַלָּה וְנִשְׁכוּ וְקָרְמוּ בַּתַּנּוּר. וּרְתִיחַת הַמַּיִם שֶׁאֵינָהּ מְחֻלְחֶלֶת כְּקוּבָּה. וּרְתִיחַת הַגְּרִיסִין שְׁנִיָּה. וּרְתִיחַת יַיִן יָשָׁן. וּרְתִיחַת הַשֶּׁמֶן בֵּין יָשָׁן בֵּין חָדָשׁ. וּרְתִיחַת עֲדָשִׁים. הֲרֵי אֵלּוּ חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת:

ב בָּצָק שֶׁיָּצָא בִּשְׁעַת אֲפִיָּה וְנִמְצָא בְּאֶמְצַע הַכִּכָּר כְּמוֹ מַסְמֵר יוֹצֵא. וְכֵן קָצַת הַבָּצֵק שֶׁנִּמְשַׁךְ וְנֶחְרַךְ בְּעֵת אֲפִיָּה וְהוּא הַנִּקְרָא חַרְחוּר. אִם הָיוּ פְּחוּתִים מִכְּאֶצְבַּע וְנָגַע טָבוּל יוֹם בָּהֶן פָּסַל כָּל הַכִּכָּר. וְכֵן אִם נָגַע בְּגַרְגֵּר מֶלַח קָטָן שֶׁבַּכִּכָּר נִפְסַל כָּל הַכִּכָּר. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת. אֲבָל צְרוֹר שֶׁבַּכִּכָּר אוֹ תּוּרְמוּס וְגַרְגֵּר מֶלַח גָּדוֹל וְחַרְחוּר יֶתֶר מִכְּאֶצְבַּע שֶׁנָּגַע בָּהֶן אֲפִלּוּ אַב הַטֻּמְאָה הַכִּכָּר טָהוֹר וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּטָבוּל יוֹם:

ג רָקִיק שֶׁנֶּחְרַךְ חֶצְיָהּ וְחֶצְיָהּ קַיָּם הֲרֵי זוֹ אֵינוֹ חִבּוּר. נֶחְרַךְ הָאֶמְצַע וְהַצְּדָדִין קַיָּמִין אֵינָן חִבּוּר זֶה לָזֶה אֲפִלּוּ בְּאַב הַטֻּמְאָה וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּטָבוּל יוֹם. בְּשֵׂר קֹדֶשׁ שֶׁקָּרַם עָלָיו הַמָּרָק וְנָגַע טָבוּל יוֹם בַּקִּיפָּה הַחֲתִיכוֹת מָתְרוֹת. נָגַע בַּחֲתִיכָה הַחֲתִיכָה וְכָל הָעוֹלִין עִמָּהּ

חִבּוּר. וְכֵן בְּתַבְשִׁיל קִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרַם עַל גַּבֵּי פְּרוּסוֹת. שֶׁמָּן שֶׁצָּף עַל גַּבֵּי יַיִן וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן לֹא פָּסַל אֶלָּא הַשֶּׁמֶן:

ד יָרָק תְּרוּמָה וּבֵיצָה טְרוּפָה נְתוּנָה עַל גַּבָּיו וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּבֵּיצָה לֹא פָּסַל אֶלָּא קֶלַח שֶׁכְּנֶגְדּוֹ. וְאִם הָיְתָה כְּמִין כּוֹבַע אֵינוֹ חִבּוּר:

ה חוּט שֶׁל בֵּיצָה שֶׁקָּרַם עַל דָּפְנָהּ שֶׁל אִלְפָּס וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם. מִן הַשָּׂפָה וּלְפָנִים חִבּוּר מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ אֵינוֹ חִבּוּר. וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל שִׂפַּת הַקְּדֵרָה:

ו חֲבִית שֶׁנִּקְבָה בֵּין מִשּׁוּלֶיהָ בֵּין מִצִּדֶּיהָ וְסָתַם טְבוּל יוֹם הַנֶּקֶב בְּיָדָיו נִפְסְלָה כֻּלָּהּ:

ז הַמְעָרֶה מִכְלִי לִכְלִי וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקִּלּוּחַ מְשַׁעֲרִין זֶה שֶׁנָּגַע בּוֹ בְּאֶחָד וּמֵאָה. שֶׁתְּרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּאֶחָד וּמֵאָה בָּטְלָה בְּמִעוּטָהּ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת תְּרוּמוֹת:

ח טְבוּל יוֹם שֶׁהָיָה תּוֹרֵם אֶת הַבּוֹר וְנָפְלָה מִמֶּנּוּ חֲבִית שֶׁל תְּרוּמָה וְשִׁקְעָה בְּבוֹר שֶׁל יַיִן וְנָגַע בַּיַּיִן שֶׁבַּבּוֹר. מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ אֵינוֹ חִבּוּר מִן הַשָּׂפָה וּלְפָנִים חִבּוּר. וְאִם הָיָה הַבּוֹר פִּיטַס אֲפִלּוּ הָיָה כְּלִי גָּדוֹל שֶׁמַּחְזִיק מֵאָה כּוֹר כֻּלּוֹ חִבּוּר וְאִם נָגַע בְּמִקְצָת הַיַּיִן פָּסַל הַתְּרוּמָה שֶׁבָּחֲבִית שֶׁבְּקַרְקַע הַכְּלִי:

ט הַסֹּלֶת שֶׁל מְנָחוֹת וְהַלְּבוֹנָה וְהַקְּטֹרֶת וְהַנֶּחָלִים שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן פָּסַל אֶת כֻּלָּן. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּנֶחָלִים שֶׁחוֹתָה בְּמַחְתָּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. שֶׁהַמַּחְתָּה שֶׁחוֹתָה בָּהּ נִכְנָס לַהֵיכָל. אֲבָל נֶחָלִים שֶׁחוֹתָה בְּכָל יוֹם כְּשֶׁהוּא מְעֻרֶה בְּמַחְתָּה שֶׁל כֶּסֶף לְשֶׁל זָהָב אִם נִתְפַּזְּרוּ מִן הַנֶּחָלִים אֵין בָּהֶן קְדֻשָּׁה אֶלָּא מְכֻבְּדָן לָאַמָּה:

י מִקְפָּה שֶׁל חֻלִּין אוֹ רָקִיק שֶׁל חֻלִּין וְשָׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה צָף עַל גַּבֵּיהֶן וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן לֹא פָּסַל אֶלָּא הַשֶּׁמֶן בִּלְבַד. וְאִם חִבֵּץ כָּל מָקוֹם שֶׁהָלַךְ בּוֹ הַשֶּׁמֶן פָּסַל:

יא יָרָק שֶׁל חֻלִּין שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם לֹא פָּסַל אֶלָּא מָקוֹם מַגָּעוֹ:

יב הַמִּקְפָּה שֶׁל תְּרוּמָה וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁל חֻלִּין שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן פָּסַל אֶת כֻּלָּן:

יג הַמִּקְפָּה שֶׁל חֻלִּין וְהַשֶּׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן לֹא פָּסַל אֶלָּא מָקוֹם מַגָּעוֹ. אִם הָיָה הַשּׁוּם מְרֻבֶּה הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁהוּא גוּשׁ בִּקְעָרָה אֲבָל אִם הָיָה מְפֻזָּר בְּמִדּוֹכָה וְנָגַע בְּמִקְצָתוֹ לֹא פָּסַל אֶלָּא מָקוֹם מַגָּעוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּפִזּוּרוֹ. וּשְׁאָר כָּל הַנִּדּוֹכִין שֶׁדְּרְכָּן לְדוֹכָן בְּמַשְׁקִין כְּגוֹן הַשּׁוּם בְּשֶׁמֶן אִם דְּכָן שֶׁלֹּא בְּמַשְׁקִין וְקִבְּצָן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן גּוּשׁ בִּקְעָרָה וְנָגַע בָּהֶן לֹא פָּסַל אֶלָּא מָקוֹם מַגָּעוֹ. שֶׁהֲרֵי הֵם כְּעִגּוּל שֶׁל דְּבֵלָה שֶׁאִם נִטְמָא מִקְצָתוֹ לֹא נִטְמָא כֻּלּוֹ:

יד עִסָּה שֶׁקָּרָא שֵׁם חַלָּתָהּ בְּצָפוֹנָהּ אוֹ בְּדָרוֹמָהּ. וְכֵן הַקְּשׁוּת שֶׁקָּרָא שֵׁם תְּרוּמָה בְּצָפוֹנָהּ אוֹ בְּדָרוֹמָהּ הֲרֵי זֶה חִבּוּר. וְאִם נָגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָת הָעִסָּה נִפְסְלָה הַחַלָּה. נִטְּלָה חַלָּתָהּ מִתּוֹכָהּ וְחָזְרָה לְתוֹכָהּ אֵינוֹ חִבּוּר:

טו עִסָּה שֶׁנִּדְמְעָה אוֹ שֶׁנִּתְחַמְּצָה בִּשְׁאוֹר שֶׁל תְּרוּמָה אֵינָהּ נִפְסֶלֶת בִּטְבוּל יוֹם:

טז עִסָּה שֶׁהֶכְשְׁרָה בְּמַשְׁקִין וְנִלּוֹשָׁה בְּמֵי פֵּרוֹת וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם לֹא פָּסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ בִּלְבַד:

יז מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁהֶכְשֵׁר וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם אוֹ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת מַפְרִישִׁין מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּטָהֳרָה. מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן כְּחֻלִּין וּטְבוּל יוֹם וְיָדַיִם מְסֹאָבוֹת אֵינָם פּוֹסְלִין אֶת הַחֻלִּין שֶׁהַשְּׁלִישִׁי בְּחֻלִּין טָהוֹר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם לָשָׂה אֶת הָעִסָּה וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה וּמַפְרִישָׁתָהּ וּמַנִּיחָתָהּ בְּכֵלִים וְנוֹתַנְתּוֹ עִם שְׁאָר הָעִסָּה כְּאַחַת. וּמַקֶּפֶת עַל הַכֹּל כְּדֵי לִתְרֹם מִן הַמַּקֵּף וְאַחַר כָּךְ קוֹרְאָה לָהּ שֵׁם וְאוֹמֶרֶת הֲרֵי זוֹ חַלָּה. וּמִשְׁתַּקְּרָא לָהּ שֵׁם לֹא תִּגַּע בָּהּ שֶׁלֹּא תִּפְסְלֶנָּה. וְכָךְ הִיא עוֹשָׂה אִם לָשָׂה בַּעֲרֵבָה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם:

יח לָגִין שֶׁהוּא טְבוּל יוֹם שֶׁמִּלְּאָהוּ מֵחֲבִית מַעֲשֵׂר שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְּרוּמָתוֹ וְאָמַר הֲרֵי זוֹ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מַה שֶּׁבֶּחָבִית אַחַר שֶׁתֶּחֱשַׁךְ הֲרֵי זוֹ תְּרוּמָה טְהוֹרָה. לְפִי שֶׁאֵינָהּ נַעֲשֵׂית תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַד שֶׁתֶּחֱשַׁךְ כְּפִי תְּנָאוֹ וְאַחַר שֶׁתֶּחֱשַׁךְ יַעֲרִיב שִׁמְשׁוֹ שֶׁל לָגִין וְיִטְהַר. נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית קֹדֶם שֶׁתֶּחֱשַׁךְ הַלָּגִין בְּטִבְלוֹ. נִשְׁבַּר הַלָּגִין הֶחָבִית בְּטִבְלָהּ:

יט טְבוּל יוֹם מִטְּמֵאַת מֵת וּמִבְּעִילַת נִדָּה עוֹשָׂה בְּבֵית הַבַּד. וְכֵן שְׁאָר הַטְּמֵאִים שֶׁטְּבָלוּ עוֹשִׂין בְּטָהֳרוֹת. חוּץ מִזָּב וְזָבָה בַּשְּׁבִיעִי שֶׁלָּהֶן שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁטְּבָלוּ לֹא יַעֲשׂוּ בְּבֵית הַבַּד וְלֹא יִתְעַסְּקוּ בְּטָהֳרוֹת שֶׁמָּא יִרְאוּ וְנִמְצְאוּ טְמֵאִים לְמַפְרֵעַ שֶׁהֲרֵי סוֹתְרִין הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

פרק ט

א הַשֶּׁמֶן אוֹ הַדְּבַשׁ שֶׁנִּטְמְאוּ וְאַחַר כָּךְ קָרְשׁוּ וְאַחַר כָּךְ נִמּוֹחוּ הֲרֵי הֵן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה לְעוֹלָם מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּמַשְׁקִין וְאַף עַל פִּי שֶׁקָּפְאוּ אַחַר שֶׁנִּטְמְאוּ:

ב הָרֹטֶב וְהַגְּרִיסִין וְהֶחָלָב שֶׁקָּרְשׁוּ הֲרֵי הֵן כָּאֳכָלִין וּצְרִיכִין מַחֲשָׁבָה. וְאִם נָגַע בָּהֶן אֹכֶל רִאשׁוֹן אוֹ מַשְׁקֶה נַעֲשׂוּ שְׁנַיִם. הָיָה בָּהֶן מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ הֲרֵי הֵן כְּמַשְׁקִין וְהֵן תְּחִלָּה לְטֻמְאָה. נִטְמְאוּ כְּשֶׁהֵן מַשְׁקִין וְקָפְאוּ אַחַר כֵּן וְקָרְשׁוּ הֲרֵי הֵן שְׁנַיִם כְּמוֹ אֹכֶל שֶׁנִּטְמָא מִמַּשְׁקִין טְמֵאִין. נִטְמְאוּ כְּשֶׁהֵן קְפוּיִים וְנִמּוֹחוּ וְנַעֲשׂוּ מַשְׁקִין אִם הָיוּ כְּבֵיצָה מְכֻוָּן הֲרֵי הַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין. הָיוּ יוֹתֵר מִכְּבֵיצָה הַמַּשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁכְּשֶׁנִּמּוֹחָה טִפָּה רִאשׁוֹנָה נִטְמֵאת בְּכְבֵיצָה אֹכֶל טָמֵא שֶׁנִּמּוֹחָה מִמֶּנּוּ וְאוֹתָהּ הַטִּפָּה תִּטַּמֵּא כָּל הַמַּשְׁקִין שֶׁנִּמּוֹחוּ אַחֲרֶיהָ. וְכֵן טָמֵא מֵת שֶׁסָּחַט זֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁהֶכְשִׁרוּ אִם הָיוּ כְּבֵיצָה הֲרֵי הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן טְהוֹרִין. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִגַּע בִּמְקוֹם הַמַּשְׁקֶה שֶׁהַמַּשְׁקֶה כְּמֻפְקָד בָּאֹכֶל וּכְאִלּוּ הִיא גּוּף אַחֵר. הָיוּ אוֹתָן זֵיתִים וַעֲנָבִים יֶתֶר מִכְּבֵיצָה הֲרֵי הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן טְמֵאִין שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצְאת טִפָּה

רִאשׁוֹנָה נִטְמֵאת בְּכְבִיצָה וְטִמְּאָה כָּל הַמַּשְׁקִין. וְאִם הָיְה הַסּוֹחֵט זָב וְזָבָה וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן אֲפִלּוּ סָחַט גַּרְגֵּר אֶחָד יְחִידִי שֶׁלֹּא הֻכְשַׁר וְלֹא נָגַע בַּמַּשְׁקֶה הַמַּשְׁקֶה טָמֵא שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצְאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה נִטְמֵאת בְּמַשָּׁא הַזָּב שֶׁהַזָּב שֶׁנָּשָׂא אֳכָלִין אוֹ מַשְׁקִין טְמֵאִין כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכֵן זָב שֶׁחָלַב אֶת הָעֵז הֶחָלָב טָמֵא שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצְאת טִפָּה הָרִאשׁוֹנָה נִטְמֵאת בְּמַשָּׂא הַזָּב:

ג קְדָרָה שֶׁמְּלֵאָה כְּבָשִׁין שֶׁל חֻלִּין וְיָצְאוּ עֲלֵיהֶם חוּץ לַקְּדָרָה וְנָגַע אַב הַטֻּמְאָה אוֹ רִאשׁוֹן בָּעֶלֶה שֶׁחוּץ לַקְּדָרָה בִּמְקוֹם הַנָּגוּב אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּעֶלֶה כְּבֵיצָה הוּא טָמֵא וְהַכֹּל טָהוֹר. חָזַר לַקְּדָרָה טִמְּאָה אֶת הַמַּשְׁקִין שֶׁבָּהּ וְנִטְמֵאת הַקְּדָרָה וְכָל הַכְּבָשִׁין. נָגַע בָּעֶלֶה שֶׁחוּץ לַקְּדָרָה וְהָיָה בּוֹ מַשְׁקֶה אִם יֵשׁ בָּעֶלֶה כְּבֵיצָה הַכֹּל טָמֵא שֶׁהָעֶלֶה מְטַמֵּא מַשְׁקֶה שֶׁעָלָיו וְהַמַּשְׁקֶה מְטַמֵּא כָּל הַמַּשְׁקִין שֶׁבַּקְּדָרָה וּמְטַמֵּא אֶת הַקְּדָרָה. הָיְתָה הַקְּדָרָה מְלֵאָה כְּבָשִׁים שֶׁל תְּרוּמָה וְנֹעַר אוֹתָהּ טְבוּל יוֹם וְרָאָה מַשְׁקִין עַל יָדוֹ סָפֵק מִן הַקְּדָרָה נִתְּזוּ סָפֵק שֶׁהַקֶּלַח נָגַע בְּיָדוֹ הַיָּרָק פָּסוּל וְהַקְּדָרָה טְהוֹרָה:

ד טָמֵא שֶׁהָיָה אוֹכֵל עֲנָבִים מֻכְשָׁרִים וְנָפַל מִמֶּנּוּ גַּרְגֵּר יְחִידִי לַגַּת אִם הָיָה שָׁלֵם וְלֹא נִשְׁמַט מִמֶּנּוּ עֻקְצוֹ הַגַּת טְהוֹרָה. וְאִם נִטַּל עֻקְצוֹ וְהָיוּ עֲנָבִים מוּכָנִים בַּעֲבִיט וְכִיּוֹצֵא בּוֹ לְדַרְכָּן שֶׁהֲרֵי רוֹצֶה בַּמַּשְׁקֶה הַיּוֹצֵא מֵהֶן נִטְמָא הַגַּת בְּטִפַּת מַשְׁקֶה שֶׁבְּרֹאשׁ הַגַּרְגֵּר בְּמָקוֹם הָעֹקֶץ. נָפְלוּ מִמֶּנּוּ עֲנָבִים וּדְרָכָן בְּמָקוֹם מוּפְנֶה אִם הָיוּ כְּבֵיצָה מָכָוֹן הֲרֵי הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן טְהוֹרִין כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. הָיוּ יֶתֶר מִכְּבֵיצָה הַיּוֹצֵא מֵהֶן טָמֵא שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצְאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה נִטְמֵאת בִּכְבֵיצָה וּמְטַמֵּאת אֶת כָּל הַמַּשְׁקֶה הַיּוֹצֵא אַחֲרֶיהָ:

ה גּוּשׁ שֶׁל זֵיתִים טְמֵאִין שֶׁהָיָה מְקֻבָּץ וּמְחֻבָּר וְהִשְׁלִיכוֹ לְתוֹךְ תַּנּוּר וְהֶסֵּק אִם הָיָה כְּבֵיצָה מָכָוֹן הַתַּנּוּר טָהוֹר שֶׁאֵין הָאֳכָלִין מְטַמְּאִין כֵּלִים וְהַמַּשְׁקֶה הַיּוֹצֵא מֵהֶן טָהוֹר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. הָיָה הַגּוּשׁ יֶתֶר מִכְּבֵיצָה נִטְמָא הַתַּנּוּר שֶׁכְּשֶׁיָּצָאָה טִפָּה אַחַת נִטְמֵאת בִּכְבֵיצָה וְטִמְּאָה אֶת הַתַּנּוּר. לְפִיכָךְ אִם הָיוּ הַזֵּיתִים הַטְּמֵאִין פֵּרוּרִין וְאֵינָן גּוּשׁ אֲפִלּוּ הֵן מַאָה הַתַּנּוּר טָהוֹר:

ו עֲצָמִים שֶׁנִּבְלְעוּ בָּהֶם מַשְׁקִין טְמֵאִין וְהִסְרִיקָן הַתַּנּוּר טָהוֹר שֶׁהֲרֵי בָּטְלוּ בָּעֲצָמִים. וַאֲפִלּוּ הוֹצִיא הָעֲצָמִים שֶׁנִּפְלוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים וְנָפְלוּ לְרְצוֹנוֹ וְהִסְרִיקָן הַתַּנּוּר טָהוֹר וְאֵין הַמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶן מִתְטַמְּאִין מִן הַמַּשְׁקִין הַבְּלוּעִין בָּהֶם. וְלֹא יַסִּיקֶם אֶלָּא בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת גְּזֵרָה שֶׁלֹּא יַסִּיקֶם הַטָּמֵא וְנִמְצְאוּ הַמַּשְׁקִין שֶׁעֲלֵיהֶם מְטַמְּאִין אֶת הַתַּנּוּר:

ז שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בְּרֵחַיִם שֶׁל זֵיתִים אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ. אִם הָיָה מַשְׁקֶה מְהַלֵּךְ הַכֹּל טָמֵא. שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּטְמָא מִקְצָת הַמַּשְׁקֶה נִטְמָא כֻּלּוֹ וְהַשָּׁמָן מְטַמֵּא אֶת כָּל הַזֵּיתִים. נִמְצָא עַל גַּבֵּי הָעֶלְיוֹן לְמַעְלָה מִן הַזֵּיתִים יִשְׁאֲלוּ מִן הַבַּדְּדִין אִם אָמְרוּ לֹא נָגַעְנוּ נֶאֱמָנִין. נִמְצָא עַל אוֹם שֶׁל זֵיתִים נִטְמָא כָּל הַגּוּשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. נִמְצָא עַל גַּבֵּי זֵיתִים פֵּרוּרִין וְהוּא נוֹגֵעַ בִּכְבֵיצָה הַכֹּל טָמֵא שֶׁהָאוֹכֵל שֶׁהוּא כְּבֵיצָה מְטַמֵּא הַמַּשְׁקֶה הַמְעֹרָב בָּהֶן וְהַמַּשְׁקֶה מְטַמֵּא שְׁאָר

הַזֵּיתִים. הָיוּ פֵּרוּרִין עַל גַּבֵּי פֵּרוּרִין וְהַמַּשְׁקֶה מִלְמַטָּה אַף עַל פִּי שֶׁנָּגַע בִּכְבֵיצָה אֵין טָמֵא אֶלָּא מָקוֹם מַגָּעוֹ:

ח עַם הָאָרֶץ שֶׁהוֹשִׁיט יָדָיו לַגַּת וְנָגַע בְּאֶשְׁכּוֹלוֹת אֶשְׁכּוֹלוֹת וְכָל סְבִיבוֹתָיו טְמֵאִין וְהַגַּת כֻּלָּהּ טְהוֹרָה מִפְּנֵי שֶׁמַּפְסִיקִין הָאֶשְׁכּוֹלוֹת שֶׁסְּבִיבוֹת זֶה הָאֶשְׁכּוֹל בֵּינוֹ וּבֵין שְׁאָר הַגַּת:

ט הַגֶּפֶת וְהַזַּגִּים שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּטָהֳרָה וְהָלְכוּ עֲלֵיהֶן טְמֵאִין וְאַחַר כָּךְ יָצְאוּ מֵהֶן מַשְׁקִין הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין שֶׁמִּתְחִלָּה נַעֲשׂוּ בְּטָהֳרָה. וְאִם נַעֲשׂוּ מִתְּחִלָּה בְּטֻמְאָה וְיָצְאוּ מֵהֶן מַשְׁקִין טְמֵאִין:

י הַבַּדִּין שֶׁנִּכְנְסִין וְיוֹצְאִין וּמַשְׁקִין טְמֵאִין בְּתוֹךְ בֵּית הַבַּד אִם יֵשׁ בֵּין מַשְׁקִין לַזֵּיתִים כְּדֵי שֶׁיְּנַגְּבוּ אֶת רַגְלֵיהֶן בָּאָרֶץ הֲרֵי הַזֵּיתִים טְהוֹרִין שֶׁהַנּוֹגֵעַ בְּמַשְׁקִין טְמֵאִים שֶׁלֹּא בְּיָדָיו טָהוֹר וַאֲפִלּוּ לְקֹדֶשׁ. כִּכָּרוֹת הַקְּדֵשׁ שֶׁהָיוּ בָהֶן גּוּמּוֹת וּבְתוֹךְ הַגּוּמּוֹת הָיוּ מַשְׁקִין שֶׁל קֹדֶשׁ וְנָגַע הַשֶּׁרֶץ בְּאַחַת מֵהֶן וְנָגְעָה רִאשׁוֹנָה בַּשְּׁנִיָּה וּשְׁנִיָּה בַּשְּׁלִישִׁית אֲפִלּוּ מֵאָה כֻּלָּן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. מִפְּנֵי הַמַּשְׁקֶה שֶׁבַּגֻּמּוֹת וְחִבַּת הַקֹּדֶשׁ הֲרֵי הֵן כֻּלָּן כְּמַשְׁקִין שֶׁאֵין מוֹנִין בָּהֶן. אֲבָל אִם הָיוּ כִּכָּרוֹת תְּרוּמָה הֲרֵי הַכִּכָּר הַשְּׁלִישִׁית בִּלְבַד פְּסוּלָה וּמִשְּׁלִישִׁית וָהָלְאָה טְהוֹר. וְאִם הָיָה מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ עַל כָּל הַכִּכָּרוֹת אַף בִּתְרוּמָה הַכֹּל טְמֵאוֹת וְכֻלָּן שְׁנִיּוֹת חוּץ מִן הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנָּגַע בָּהּ הַשֶּׁרֶץ שֶׁהִיא רִאשׁוֹן:

יא אֲבָעְבּוּעַ הַנַּעֲשֶׂה בָּעֲבִי הֶחָבִית וַהֲרֵי הוּא כְּמוֹ כְּלִי אַחֵר בְּצָדָהּ אִם נִקַּב הָאֲבָעְבּוּעַ לַאֲוִיר הֶחָבִית וְנִקַּב נָקָב אַחֵר לַחוּץ זֶה כְּנֶגֶד זֶה. אוֹ שֶׁהָיָה הַנָּקָב הַפְּנִימִי מִלְמַטָּה וְהַחִיצוֹן מִלְמַעְלָה וְהָיָה הָאֲבָעְבּוּעַ וְהֶחָבִית מְלֵאִים מַשְׁקִין. אִם נָגַע אַב הַטֻּמְאָה בַּמַּשְׁקֶה שֶׁבָּאֲבָעְבּוּעוֹת נִטְמְאוּ כָּל הַמַּשְׁקִין שֶׁבֶּחָבִית. הָיְתָה הֶחָבִית מֻקֶּפֶת צָמִיד פְּתִיל וּנְתוּנָה בְּאֹהֶל הַמֵּת נִטְמֵאת מִפְּנֵי הַנָּקָב שֶׁבָּאֲבָעְבּוּעַ זֶה שֶׁהֲרֵי הוּא מְפַלֵּשׁ לַאֲוִירָהּ. וְכֵן אִם הָיָה הַנָּקָב שֶׁבָּאֲבָעְבּוּעַ שֶׁבִּפְנִים מִלְמַעְלָה וְהַחִיצוֹן מִלְמַטָּה הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ נִצֶּלֶת בְּצָמִיד פְּתִיל. אֲבָל אִם נָגַע אַב הַטֻּמְאָה בָּאֲבָעְבּוּעַ לֹא נִטְמְאוּ מַשְׁקִין שֶׁבֶּחָבִית וְהִנַּם כְּמַבְדִּילִין מֵהֶן:

פרק י

א כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהַשִּׁבְעָה מַשְׁקִין בִּלְבַד הֵן שֶׁמִּתְטַמְּאִין אוֹ מַכְשִׁירִין וְהַשְּׁאָר קְרוּיִין מֵי פֵּרוֹת וְאֵינָם מִתְטַמְּאִין וְלֹא מַכְשִׁירִין. וְשִׁבְעָה מַשְׁקִין שֶׁמָּנִינוּ תּוֹלְדוֹתֵיהֶם כַּיּוֹצֵא בָּהֶם:

ב תּוֹלְדוֹת הַמַּיִם הֵם הַיּוֹצֵא מִן הָעַיִן וּמִן הָאֵזֶן וּמִן הַחֹטֶם וּמִן הַפֶּה וּמֵי רַגְלֵי בְּנֵי אָדָם בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים כָּל אֵלּוּ הַיּוֹצְאִין מִן הָאָדָם מַשְׁקִין הֵן בֵּין שֶׁיָּצְאוּ לְדַעְתּוֹ שֶׁל אָדָם בֵּין שֶׁיָּצְאוּ שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ. אֲבָל מֵי רַגְלֵי בְּהֵמָה וְהַמֶּלַח שֶׁנִּמְחַת הֲרֵי הֵן כְּמֵי פֵּרוֹת לֹא מִתְטַמְּאִין וְלֹא מַכְשִׁירִין:

ג הַדָּם הַמָּנוּי מִן הַמַּשְׁקִין הוּא הַדָּם הַשׁוֹתֶת בְּשָׁעַת שְׁחִיטָה מִן הַבְּהֵמָה וְהַחַיָּה וְהָעוֹפוֹת הַטְּהוֹרִין. אֲבָל דַּם הַקִּלּוּחַ אֵינוֹ מַכְשִׁיר שֶׁעֲדַיִן חַיִּים הֵן וְהֲרֵי הוּא דּוֹמֶה לְדַם מַכָּה אוֹ לְדַם הַקָּזָה. הַשּׁוֹחֵט וְנִתַּז דָּם עַל הָאֻכָּלִין וְנִתְקַנַּח הַדָּם בֵּין סִימָן לְסִימָן הֲרֵי זֶה סָפֵק. לְפִיכָךְ תּוֹלִין עָלָיו לֹא אוֹכְלִין וְלֹא שׁוֹרְפִין. תּוֹלְדוֹת הַדָּם דַּם הַקָּזָה שֶׁל אָדָם שֶׁהוֹצִיאוֹ לִשְׁתִיָּה אֲבָל אִם הוֹצִיאוֹ לִרְפוּאָה טָהוֹר וְאֵינוֹ מַכְשִׁיר. וְכֵן דַּם שְׁחִיטָה בִּבְהֵמָה וּבְחַיָּה וּבְעוֹפוֹת הַטְּמֵאִין וְהַדָּם הַיּוֹצֵא עִם הַלֵּחָה וְעִם הָרְעִי וְדַם הַשְּׁחִין וְהָאֲבַעְבּוּעוֹת וְתַמְצִית הַבָּשָׂר כָּל אֵלּוּ אֵינָן מִתְטַמְּאִין וְלֹא מַכְשִׁירִין אֶלָּא הֲרֵי הֵן כִּשְׁאָר מֵי פֵּרוֹת. וְדַם הַשֶּׁרֶץ כִּבְשָׂרוֹ מְטַמֵּא וְאֵינוֹ מַכְשִׁיר. וְאֵין לָנוּ כַּיּוֹצֵא בּוֹ׃

ד מֵי הֶחָלָב הֲרֵי הֵן כְּחָלָב. וַחֲלֵב הָאָדָם שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לוֹ אֵינוֹ מַשְׁקֶה לֹא מַכְשִׁיר וְלֹא מִתְטַמֵּא. לְפִיכָךְ חֲלֵב הַזָּכָר אֵינוֹ מַשְׁקֶה. וְכֵן חֲלֵב בְּהֵמָה וְחַיָּה שֶׁיָּצָא שֶׁלֹּא לְרָצוֹן כְּגוֹן שֶׁזָּב מֵהַדֶּד מֵאֵלָיו אוֹ שֶׁחָלָבוֹ כְּמִתְעַסֵּק. אֲבָל חֲלֵב הָאִשָּׁה בֵּין שֶׁיָּצָא לְרָצוֹן בֵּין שֶׁיָּצָא שֶׁלֹּא לְרָצוֹן סְתָמוֹ מַשְׁקֶה וּמִתְטַמֵּא אוֹ מַכְשִׁיר מִפְּנֵי שֶׁהוּא רָאוּי לְתִינוֹק׃

ה הַמַּשְׁקִין שֶׁיּוֹצְאִין מֵאוֹתָן הַטְּמֵאִין שֶׁאוֹתָן הַמַּשְׁקִין אֲבוֹת טֻמְאָה מְטַמְּאִים בְּלֹא הֶכְשֵׁר שֶׁהַטֻּמְאָה וְהַהֶכְשֵׁר בָּאִין כְּאַחַת וְאֵלּוּ הֵן. זוֹב הַזָּב וְשִׁכְבַת זֶרַע וּמֵימֵי רַגְלָיו. וּרְבִיעִית דָּם מִן הַמֵּת. וְדַם הַנִּדָּה. וְכֵן דַּם מַגֵּפָתוֹ שֶׁל זָב וַחֲבֵרָיו וְחֶלְבּ שֶׁל אִשָּׁה וְדִמְעַת עֵינַיִם עִם שְׁאָר תּוֹלְדוֹת הַמַּיִם הַיּוֹצְאִין מֵהֶן מְטַמְּאִין כְּמַשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁמְּטַמְּאִין בְּלֹא כַּוָּנָה שֶׁמַּשְׁקִין טְמֵאִין מְטַמְּאִין לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן. לְפִיכָךְ נִדָּה אוֹ זָבָה שֶׁנָּטַף חֶלְבּ מִדֶּדֶיהָ לַאֲוִיר הַתַּנּוּר נִטְמָא הַתַּנּוּר וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ׃

ו כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִטְּבוּל יוֹם אֵינָם טְמֵאִים. לְפִיכָךְ אִם נָפְלוּ אֲפִלּוּ עַל כִּכַּר שֶׁל תְּרוּמָה אֵינוֹ מַכְשֵׁר עַד שֶׁיִּפְּלוּ לְרָצוֹן כִּשְׁאָר הַמַּשְׁקִין הַטְּהוֹרִין שֶׁאֵינָן מַכְשִׁירִין אֶלָּא לְרָצוֹן׃

ז הַזֵּעָה וְהַלֵּחָה הַסְּרוּחָה וְהָרְעִי וְהַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִבֶּן שְׁמוֹנָה חֲדָשִׁים וְהַשּׁוֹתֶה מֵי טְבֶרְיָה וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹצְאִין נְקִיִּים כָּל אֵלּוּ אֵינָן חֲשׁוּבִין מַשְׁקֶה וְלֹא מִתְטַמְּאִין וְלֹא מַכְשִׁירִין׃

ח הַשּׁוֹתֶה שְׁאָר מַשְׁקִין וְיָצְאוּ הֲרֵי הֵן מַשְׁקִין כְּשֶׁהָיוּ שֶׁאֵין שְׁאָר הַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין בַּגּוּף. כֵּיצַד. שָׁתָה מַיִם טְמֵאִין וֶהֱקִיאָן הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִפְּנֵי שֶׁלֹּא טָהֲרוּ בִּיצִיאָתָן. שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים וְטָבַל וְאַחַר כָּךְ הֱקִיאָן [אוֹ שֶׁנִּסְרְחוּ וְאַחַר כָּךְ הֱקִיאָן] אוֹ שֶׁיָּצְאוּ מִלְּמַטָּה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא טָבַל הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין. שָׁתָה שְׁאָר מַשְׁקִין טְמֵאִין אוֹ שְׁאָר אֻכָלִין טְמֵאִין אַף עַל פִּי שֶׁטָּבַל וְאַחַר כָּךְ הֱקִיאָן טְמֵאִין לְפִי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִין בַּגּוּף. נִסְרְחוּ אוֹ שֶׁיָּצְאוּ מִלְּמַטָּה הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין׃

ט כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהַזֵּעָה אֵינָהּ מַשְׁקֶה אֲפִלּוּ שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין וְהִזִּיעַ זֵעָתוֹ טְהוֹרָה. אֲבָל הַבָּא בְּמַיִם שְׁאוּבִין וְהִזִּיעַ זֵעָתוֹ טְמֵאָה. וְאִם נִסְתַּפֵּג מִן הַמַּיִם הַשְּׁאוּבִין וְאַחַר כָּךְ הִזִּיעַ זֵעָתוֹ טְהוֹרָה:

י זֵעַת בָּתִּים שִׁיחִין וּמְעָרוֹת וּבוֹרוֹת אֵינָן מַשְׁקֶה וַאֲפִלּוּ הֵן טְמֵאִין זֵעָתָן טְהוֹרָה. אֲבָל זֵעַת הַמֶּרְחָץ בְּמַיִם אִם הָיְתָה הַמֶּרְחָץ טְמֵאָה זֵעָתָהּ טְמֵאָה. וְאִם הָיְתָה טְהוֹרָה וְהִכְנִיס בָּהּ פֵּרוֹת הֶכְשִׁירוּ. הִכְנִיסוּ לָהּ כֵּלִים הֲרֵי הַמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶן כִּתְלוּשִׁין בְּרָצוֹן וּמַכְשִׁירִין:

יא הַבְּרֵכָה שֶׁבַּבַּיִת וְהַבַּיִת מַזִּיעַ מֻחְמָתָהּ אִם הָיְתָה הַבְּרֵכָה טְמֵאָה זֵעַת כָּל הַבַּיִת שֶׁמֻּחְמָתָהּ טְמֵאָה:

יב שְׁתֵּי בְּרֵכוֹת בַּבַּיִת אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה. הַמַּזִּיעַ קָרוֹב לַטְּמֵאָה טָמֵא קָרוֹב לַטְּהוֹרָה טָהוֹר. מֻחֶצָּה לְמֻחֶצָּה טָמֵא:

יג הַמֹּהֵל כַּשֶּׁמֶן. מַשְׁקִין הַמְנַטְּפִין מִסֹּלֶּי זֵיתִים וַעֲנָבִים אֵינוֹ מַשְׁקֶה וְלֹא מִתְטַמְּאִין וְלֹא מַכְשִׁירִין עַד שֶׁיְּכַנִּיסֵם בִּכְלִי:

יד הַשּׁוֹקֵל עֲנָבִים בְּכַף מֹאזְנַיִם הַיַּיִן שֶׁבַּכַּף אֵינוֹ מַשְׁקֶה עַד שֶׁיִּעֲרֶנּוּ לְתוֹךְ הַכְּלִי וַהֲרֵי זֶה דּוֹמֶה לְסֹלֶּי זֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁמְּנַטְּפִין:

טו הַדּוֹרֵס עֲנָבִים שֶׁל תְּרוּמָה בְּחָבִית אַף עַל פִּי שֶׁהַיַּיִן צָף עַל גַּבֵּי יָדָיו הֲרֵי הַכֹּל טָהוֹר:

טז מַשְׁקֶה בֵּית מִטְבָּחַיִם שֶׁבָּעֲזָרָה וְהוּא דַּם הַקֳּדָשִׁים וְהַמַּיִם שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן שָׁם טְהוֹרִין לְעוֹלָם וְאֵינָן מִתְטַמְּאִין וְלֹא מַכְשִׁירִין. וְדָבָר זֶה הֲלָכָה מִפִּי הַקַּבָּלָה. לְפִיכָךְ כָּל דְּמֵי הַזְּבָחִים אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה וְאֵינוֹ מַכְשִׁיר. וְהוֹאִיל וְדַם הַקֳּדָשִׁים אֵינוֹ מַכְשִׁיר קָדְשִׁים שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה לֹא הֻכְשְׁרוּ בְּדַם שְׁחִיטָה וְאֵין לִבְשַׂר הַקֳּדָשִׁים הֶכְשֵׁר אֶלָּא בְּמַשְׁקִין שֶׁיִּפְּלוּ עַל הַבָּשָׂר חוּץ מִמַּשְׁקֵה בֵּית הַמִּטְבָּחַיִם:

יז פָּרַת קָדָשִׁים שֶׁהֶעֱבִירָהּ בַּנָּהָר וּשְׁחָטָהּ וַעֲדַיִן מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ עָלֶיהָ הֲרֵי זוֹ מֻכְשֶׁרֶת. לְפִיכָךְ אִם נִמְצֵאת מַחַט טְמֵאָה בִּבְשָׂרָהּ הֲרֵי הַבָּשָׂר טָמֵא. וְכֵן אִם הָיְתָה הַפָּרָה חֲסוּמָה מִחוּץ לִירוּשָׁלַיִם אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַמַּחַט יְדוּעָה הֲרֵי הַבָּשָׂר טָמֵא מִפְּנֵי שֶׁנָּגַע בִּכְלִים הַנִּמְצָאִין מִחוּץ לִירוּשָׁלַיִם. נִמְצֵאת הַמַּחַט בַּפֶּרֶשׂ הַבָּשָׂר טָהוֹר. וּבֵין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הַיַּדִּים טְהוֹרוֹת שֶׁאֵין טֻמְאַת יַדִּים בַּמִּקְדָּשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים לְהְיוֹת הַבָּשָׂר טָמֵא בְּדִין תּוֹרָה. אֲבָל לְהִתְטַמֵּא מִדִּבְרֵיהֶן אֵין הֶקְדֵּשׁ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר אֶלָּא חִבַּת הַקֹּדֶשׁ מַכְשֶׁרֶת הַבָּשָׂר. וְאִם נָגַע בָּהּ טֻמְאָה בֵּין קַלָּה בֵּין חֲמוּרָה נִפְסְלָה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֻכְשַׁר בְּמַשְׁקֶה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

פרק יא

א הַבּוֹצֵר עֲנָבִים לִמְכֹּר בַּשּׁוּק אוֹ לִיבָּשָׁן לֹא הֶכְשִׁירוּ לְטֻמְאָה עַד שֶׁיִּפְּלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין לְרָצוֹנוֹ כִּשְׁאָר הָאֳכָלִין. אֲבָל הַבּוֹצֵר לִדְרֹךְ הֶכְשֵׁר לְטֻמְאָה וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָפְלוּ מַשְׁקִין עַל הַבְּצִיר כְּלָל וְאִם נָגְעָה בּוֹ טֻמְאָה נִטְמָא. וְדָבָר זֶה גְּזֵרָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וּמִפְּנֵי מָה גָּזְרוּ עַל הַבּוֹצֵר לַגַּת שֶׁהוּא מֻכְשָׁר שֶׁפְּעָמִים שֶׁאָדָם נִכְנָס לְכַרְמוֹ לֵידַע אִם הִגִּיעַ לְהַבְצֵר וְסוֹחֵט אֶשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים לְבִדֹּק בּוֹ וּמְזַלְּפוֹ עַל גַּבֵּי הָעֲנָבִים הַבְּצוּרוֹת שֶׁהֲרֵי הַכֹּל לִדְרִיכָה עוֹמֵד. וְעוֹד מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עָלָיו הֲרֵי הוּא מִתְמַעֵּד וְיֵצְאוּ מֵימָיו וַהֲרֵי הוּא מַקְפִּיד עֲלֵיהֶן שֶׁלֹּא יְזוּבוּ בַּקַּרְקַע וְנִמְצָא מֻכְשָׁר בָּהֶן. לְפִיכָךְ גָּזְרוּ שֶׁהַבּוֹצֵר לְגַת הֶכְשֵׁר:

ב הַבּוֹצֵר עֲנָבִים שֶׁאִם לֹא מָצָא לָהֶם שׁוּק מַחֲזִירָן לַגַּת לֹא הֶכְשִׁירוּ עַד שֶׁיָּבוֹאוּ לִרְשׁוּת הַגַּת. וְכֵן הַזֵּיתִים שֶׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַבַּד הֶכְשִׁירוּ כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֲר:

ג הַבּוֹצֵר עֲנָבִים וּנְתָנָם בְּעָבִיט אוֹ שֶׁשְּׁטָחָן עַל גַּבֵּי הָעֲלִין הֶכְשִׁירוּ בְּמַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן שֶׁהֲרֵי דַּעְתּוֹ עַל הַמַּשְׁקִין וּלְפִיכָךְ שָׁטַח עַל הֶעָלִין אוֹ נָתַן לְתוֹךְ הֶעָבִיט שֶׁהוּא כְּמוֹ בּוֹר לְפִיכָךְ אִם נָטַל מֵהֶן טָמֵא אוֹ מִי שֶׁיָּדָיו טְמֵאוֹת טִמְּאָן. בָּצַר וְנָתַן לַסַּלִּים אוֹ בְּמַשְׁטִיחַ שֶׁל אֲדָמָה לֹא הֶכְשִׁירוּ שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ מַקְפִּיד עַל הַמַּשְׁקֶה הַיּוֹצֵא מֵהֶן לְפִיכָךְ נוֹטֵל הַטָּמֵא מֵהֶן וְאוֹכֵל וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵן מְבֻקָּעוֹת וּמְנֻטָּפוֹת לַגַּת הֲרֵי הַגַּת טְהוֹרָה שֶׁהֲרֵי לֹא הֶכְשִׁירוּ וַהֲרֵי נִבְצְרוּ לָאֳכִילָה. וְכֵן הַנּוֹטֵל מִן הַסַּלִּים וּמִן הַמַּשְׁטִיחַ שֶׁל אֲדָמָה וְאָכַל וְהוֹתִיר כִּסְאָה וּכְסָאתַיִם וּזְרָקָן לַגַּת. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַיַּיִן מְנַתֵּז עַל הָעֲנָבִים לֹא הֶכְשִׁירוּ:

ד עֲנָבִים שֶׁהָיוּ בְּסַלִּים אוֹ בְּמַשְׁטִיחַ שֶׁל אֲדָמָה וְלִקַּח מֵהֶן לְדָרְכָּן הֶכְשִׁירוּ לְפִיכָךְ צָרִיךְ לִקַּח מֵהֶן בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקַּח מֵהֶן הַטָּמֵא וְיִטַּמְּאֵן:

ה כָּרֶם שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּבֵית הַפֶּרֶס הַבּוֹצֵר אוֹתוֹ לַגַּת אֵינוֹ מֻכְשָׁר כָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּבֵית הַפֶּרֶס הוֹאִיל וְטֻמְאַת בֵּית הַפֶּרֶס מִדִּבְרֵיהֶם וְהַבּוֹצֵר לַגַּת הֶכְשֵׁר מִדִּבְרֵיהֶם הֵקֵלּוּ בִּגְזֵרָה זוֹ וְלֹא גָּזְרוּ עָלָיו שֶׁיְּהֵיֶה מֻכְשָׁר עַד שֶׁיֵּצֵא מִבֵּית הַפֶּרֶס. לְפִיכָךְ הֲרוֹצֶה לִבְצֹר בְּבֵית הַפֶּרֶס לַגַּת בְּטָהֳרָה מְטַהֵר אֶת הַבּוֹצְרִים וְאֶת הַכֵּלִים וּמַזֶּה עֲלֵיהֶם שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וּמַעֲרִיב שִׁמְשָׁן כְּדֵי לְהַכִּיר שֶׁאֵין מְקַלִּין בְּטֻמְאַת בֵּית הַפֶּרֶס אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא סָפֵק וְאַחַר כָּךְ נִכְנָסִין וּבוֹצְרִין וּמוֹצִיאִין חוּץ לְבֵית הַפֶּרֶס וַאֲחֵרִים טְהוֹרִים מְקַבְּלִין מֵהֶן וּמוֹלִיכִין לַגַּת וְאִם נָגְעוּ אֵלּוּ בְּאֵלּוּ טְמֵאִין מְטַמְּאִין אֶת הָעֲנָבִים שֶׁהֲאֲנָשִׁים שֶׁבְּבֵית הַפֶּרֶס טְמֵאִין וּמְטַמְּאִין לְאוֹתָן שֶׁבַּחוּץ וְעוֹשִׂין אוֹתוֹ רִאשׁוֹן וְהֵן מְטַמְּאִין אֶת הָעֲנָבִים שֶׁהֲרֵי הֶכְשִׁירוּ מִשֶּׁיָּצְאוּ חוּץ לְבֵית הַפֶּרֶס:

ו הַמּוֹסֵק אֶת זֵיתָיו לְכְבָשָׁן אוֹ לְמָכְרָן בַּשּׁוּק לֹא הֶכְשִׁירוּ עַד שֶׁיִּפְּלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין בְּרָצוֹן כִּשְׁאָר הָאֳכָלִין. וְכֵן הַמּוֹסֵק זֵיתָיו לִדְרֹךְ בְּבֵית הַבַּד לֹא הֶכְשִׁירוּ עַד שֶׁתִּגָּמֵר מְלַאכְתָּן. וּמִפְּנֵי מָה יֻכְשְׁרוּ הַזֵּיתִים שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁחֻזְקָתָן שֶׁהֶכְשִׁירוּ בְּמֹהַל שֶׁלָּהֶן שֶׁהֲרֵי רוֹצֶה בְּקִיּוּמוֹ

כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ נוֹחִין לִדְרֹךְ. אֲבָל קֹדֶם שֶׁתִּגָּמֵר מְלַאכְתָּן אֵין הַמֹּהַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן מַכְשִׁיר מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה בְּקִיּוּמוֹ. לְפִיכָךְ זֵיתִים שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁנָּפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין טְמֵאִין אֵין טָמֵא אֶלָּא מָקוֹם מַגָּעָם כְּכָל הָאֳכָלִים שֶׁלֹּא הֻכְשְׁרוּ. נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין טְמֵאִין אַחַר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן נִטְמְאוּ כֻּלָּן שֶׁהַמַּשְׁקִין הַטְּמֵאִין מְטַמְּאִים אֶת הַמֹּהַל שֶׁבָּהֶן וְהַמֹּהַל מְטַמֵּא אֶת כֻּלָּן. שֶׁהַמֹּהַל שֶׁיָּצָא מֵהֶן אַחַר גְּמַר מְלַאכְתָּן חָשׁוּב מַשְׁקֶה וּמִתְטַמֵּא וּמַכְשִׁיר:

ז חָבִית שֶׁל זֵיתִים מְגֻלְגָּלִים צָרִיךְ לְנָקֵב הֶחָבִית כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא הַמֹּהַל. וְאִם לֹא נִקֵּב הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין. נִקְּבָהּ וּסְתָמוּהָ שְׁמָרִים וְהַנֹּם בְּלוּלִים בַּמֹּהַל אֵינָם מַכְשִׁירִין מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן בִּרְצוֹנוֹ שֶׁהֲרֵי נִקְּבָהּ:

ח זֵיתִים שֶׁמְּסָקָן לִדְרִיכָה מֵאֵימָתַי גָּמַר מְלַאכְתָּן מִשֶּׁתִּגָּמֵר מְסִיקָתָן וְיִהְיוּ מֻנָּחִים וּמוּכָנִים לִדְרִיכָה. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין וְלֹא יָצְאוּ מֵהֶן מַשְׁקִין הוֹאִיל וְנִגְמְרָה מְלַאכְתָּן הֻכְשְׁרוּ. אֲבָל קֹדֶם שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְמַעֲכוּ וְהִזִּיעוּ וְנִתְחַבְּרוּ בְּמַשְׁקֵיהֶן אֵינָן מֻכְשָׁרִין. גָּמַר מִלְּמְסֹק זֵיתָיו אֲבָל עָתִיד לִסֹּק זֵיתִים אֲחֵרִים לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם אֲפִלּוּ אֵינוֹ עָתִיד לְהוֹסִיף אֶלָּא אוֹ קַב אוֹ קַבַּיִם לֹא הֻכְשְׁרוּ. וְאִם הֵעֲרִים הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין. גָּמַר מִלְּקַח אֲבָל עָתִיד לְלָוּוֹת וּלְהוֹסִיף וְאֵרְעוֹ אֹנֶס אוֹ נִתְעַסֵּק בְּמִשְׁתֶּה וְלֹא הוֹסִיף עֲדַיִן לֹא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְאֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה. וַאֲפִלּוּ זְבִים וְזֻבוֹת מְהַלְּכִין עֲלֵיהֶם טְהוֹרִים:

ט הָעוֹטֵן זֵיתָיו בִּשְׁנֵי בַּדִּים כֵּיוָן שֶׁגָּמַר אַחַת מֵהֶן הֻכְשְׁרוּ לְקַבֵּל טֻמְאָה:

י הַמַּסִּיק זֵיתָיו בַּגְּלִיל הָעֶלְיוֹן וְעָתִיד לְהוֹרִידָם לַגָּלִיל הַתַּחְתּוֹן אֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיּוֹרִידֵם לְשָׁם. וְהוּא שֶׁחָשַׁב עֲלֵיהֶן קֹדֶם שֶׁיִּמְסֹק אֲבָל אַחַר שֶׁיִּמְסֹק אֵין הַמַּחְשָׁבָה מוֹעֶלֶת אֶלָּא הֻכְשְׁרוּ. גָּמַר אֶת זֵיתָיו וְעָתִיד לְמָכְרָן לֹא הֻכְשְׁרוּ. עָתִיד לְחַפּוֹתָן בְּעָלִין הֻכְשְׁרוּ וּמְקַבְּלִין טֻמְאָה:

יא הַלּוֹקֵחַ מַעֲטָן זֵיתִים מִן הָעִכּוּ"ם אִם יֵשׁ מַסִּיק עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה יֵעָשׂוּ בְּטֻמְאָה שֶׁזָּה בְּחֶזְקַת שֶׁגָּמַר. וְנֶאֱמָן עִם הָאָרֹץ לוֹמַר מַעֲטָן זֶה לֹא גְּמַרְתִּיו:

יב הָרוֹצֶה לְטֹל מִזֵּיתִים שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְלִדְרֹךְ הֲרֵי זֶה נוֹטֵל מֵהֶן בְּטֻמְאָה וּמוֹלִיךְ לְבֵית הַבַּד בְּטֻמְאָה וּמְכַסֶּה הַשְּׁאָר בְּטֻמְאָה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁהֲרֵי לֹא הֻכְשְׁרוּ כְּדֵי שֶׁיְּקַבְּלוּ טֻמְאָה:

יג הַמַּנִּיחַ אֶת זֵיתָיו בְּכוֹתֵשׁ כְּדֵי שֶׁיַּמְתִּינוּ וְיִהְיוּ נוֹחִים לְהַכָּתֵשׁ הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין. הִנִּיחָן שֶׁיַּמְתִּינוּ וְשֶׁיִּמָּלְחֵם אַחַר שֶׁיַּמְתִּינוּ אֵינָן מֻכְשָׁרִין שֶׁהֲרֵי דַּעְתּוֹ עֲלֵיהֶן לְכָבְשָׁן:

יד הַפּוֹצֵעַ זֵיתִים שֶׁל תְּרוּמָה בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת פְּסָלָן שֶׁפְּצִיעָתָן הִיא גְּמַר מְלַאכְתָּן. פְּצָעָן לְסָפְגָן בְּמֶלַח לֹא הֻכְשְׁרוּ. וְכֵן אִם פְּצָעָן לֵידַע אִם יֵשׁ בָּהֶן שֶׁמֶן וְהִגִּיעוּ לְהַמְסֵק לֹא הֻכְשְׁרוּ:

טו הַמַּנִּיחַ זֵיתִים בַּגַּת לְגַרְגְּרָן וּלְיַבְּשָׁן אֲפִלּוּ הֵם רוּם אַמָּה אֵינָן מֻכְשָׁרִין. נְתָנָן בַּבַּיִת שֶׁיִּלְקוּ אַף עַל פִּי שֶׁעָתִיד לְהַעֲלוֹתָן לַגַּג אוֹ שֶׁנְּתָנָן בַּגַּג שֶׁיִּלְקוּ אַף עַל פִּי שֶׁעָתִיד לְפָתְחָם וְיַפְרִיס אוֹתָן הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִים. נְתָנָן בַּבַּיִת עַד שֶׁיִּשְׁמֹר אֶת גַּגּוֹ אוֹ עַד שֶׁיּוֹלִיכֵם לְמָקוֹם אַחֵר אֵינָן מֻכְשָׁרִים שֶׁעֲדַיִן לֹא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן:

טז הָעוֹטֵן זֵיתָיו בִּרְשׁוּת עַם הָאָרֶץ וְנָעַל וְחָתַם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יֵשׁ לוֹ מַפְתֵּחַ אַחֵר וְחוֹתָם אַחֵר. אַף עַל פִּי שֶׁמָּצָא חוֹתָם מְקֻלְקָל וּמַפְתֵּחַ פָּתוּחַ הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. וְחוֹתָם שֶׁאָמְרוּ אֲפִלּוּ צְרוֹר אוֹ קֵיסָם. הָיוּ שָׁם חוֹרִין וּסְדָקִין אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא מַכְנִיס קְנֶה וּמְסִיטָן. הָיוּ שָׁם חֲלוֹנוֹת שֶׁל אַרְבָּעָה טְפָחִים נְדוֹנוֹת כִּפְתָחִין:

יז הַדּוֹרֵךְ בְּטֶמְאָה וְרָצָה לְטַהֵר כְּלֵי בֵּית הַבַּד וְהָעִקָּל מִן הַמַּשְׁקִין הַטְּמֵאִין שֶׁנִּבְלְעוּ בָּהֶן כֵּיצַד יַעֲשֶׂה. כְּלִי שֶׁל עֵץ וְשֶׁל אֲבָנִים מֵדִיחַ. וְשֶׁל נְסָרִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן מְנַגְּבָן. וְשֶׁל גֶּמִי מְיַשְּׁנָן כָּל שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אוֹ חוֹלְטָן בְּחַמִּין אוֹ בְּמֵי זֵיתִים אוֹ מַנִּיחָן תַּחַת צִנּוֹר שֶׁמֵּימָיו מְקַלְּחִין אוֹ לְתוֹךְ מַעְיָן שֶׁמֵּימָיו רוֹדְפִין שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת. וְאַחַר כָּךְ מַטְבִּיל אֶת הַכֵּלִים שֶׁצְּרִיכִין טְבִילָה וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּטָהֳרָה:

פרק יב

א כָּל דִּבְרֵי הֶכְשֵׁר אֲכָלִין דִּבְרֵי קַבָּלָה הֵן מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לח) "וְכִי יֻתַּן מַיִם עַל זָרַע" אֶחָד הַמַּיִם וְאֶחָד שְׁאָר שִׁבְעָה מַשְׁקִין. וְהוּא שֶׁיִּנָּתֵן עֲלֵיהֶם בִּרְצוֹן בְּעָלִים וְאַחַר שֶׁנֶּעֱקְרוּ מִן הַקַּרְקַע. שֶׁדָּבָר יָדוּעַ הוּא שֶׁאֵין לְךָ זָרַע שֶׁלֹּא בָּא עָלָיו מַיִם כְּשֶׁהוּא מְחֻבָּר. לֹא נֶאֱמַר וְכִי יֻתַּן מַיִם אֶלָּא לְאַחַר שֶׁנֶּעֱקְרוּ הָאֲכָלִין וְנִתְלְשׁוּ הַמַּשְׁקִין:

ב כָּל מַשְׁקֶה שֶׁנָּפַל עַל הָאֹכֶל בַּתְּחִלָּה בִּרְצוֹן בְּעָלִים אַף עַל פִּי שֶׁאֵין סוֹפוֹ בִּרְצוֹן אוֹ שֶׁהָיָה סוֹפוֹ בִּרְצוֹן וְאֵין תְּחִלָּתוֹ בִּרְצוֹן הִכְשִׁיר. נָפַל שֶׁלֹּא בִּרְצוֹנוֹ אֵינוֹ מַכְשִׁיר אֲפִלּוּ בָּלַל הוּא פֵּרוֹתָיו מִפְּנֵי הַסַּכָּנָה אוֹ מִפְּנֵי הַצָּרֵךְ וְהוּא אֵין רְצוֹנוֹ שֶׁיִּהְיוּ בְּלוּלִין הֲרֵי אֵלּוּ לֹא הֻכְשְׁרוּ. כֵּיצַד. הַטּוֹמֵן פֵּרוֹתָיו בְּמַיִם מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים אוֹ הַנּוֹתֵן פֵּרוֹתָיו לְשִׁבֹּלֶת הַנָּהָר לַהֲבִיאָן עִמּוֹ אֵינָן מֻכְשָׁרִים:

ג מַשְׁקִין שֶׁנִּתְלְשׁוּ מִן הַקַּרְקַע שֶׁלֹּא בִּרְצוֹן אֵינָן מַכְשִׁירִין. לְפִיכָךְ אָדָם אוֹ כֵּלִים אוֹ פֵּרוֹת שֶׁנִּבְלְלוּ בְּמַשְׁקִין שֶׁנִּתְלְשׁוּ שֶׁלֹּא בִּרְצוֹן אַף עַל פִּי שֶׁנִּגְּעוּ אֲכָלִין בְּאוֹתָן מַשְׁקִין בָּרְצוֹן לֹא הֻכְשְׁרוּ שֶׁהֲרֵי אוֹתָן הַמַּיִם שֶׁלֹּא לְרָצוֹן נִתְלְשׁוּ וּכְאִלּוּ הֵן עֲדַיִן בַּקַּרְקַע שֶׁאֵינָן מַכְשִׁירִין. הָיוּ הַמַּיִם שֶׁעַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים וְעַל הַפֵּרוֹת תְּלוּשִׁין בִּרְצוֹן וְנָגְעוּ בָּהֶן אֲכָלִין בִּרְצוֹן הֻכְשְׁרוּ. כֵּיצַד. הַכּוֹפֶה קְעָרָה עַל הַכֹּתֶל בִּשְׁבִיל שֶׁתּוּדַח הַמַּיִם שֶׁבָּהּ מַכְשִׁירִין. וְאִם הִנִּיחַ בָּהֶן פֵּרוֹת הֻכְשְׁרוּ מִפְּנֵי שֶׁהֵן תְּלוּשִׁין בַּכְּלִי לְדַעַת. כְּפָאָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יִלָּקֶה הַכֹּתֶל הַמַּיִם שֶׁבָּהּ אֵינָן

כִּתְלוּשִׁין וּלְפִיכָךְ אִם נָתַן בָּהּ אֳכָלִין לֹא הֶכְשִׁירוּ. נִתְכַּוֵּן שֶׁיּוּדַח הַכֹּתֶל אִם הָיָה כֹּתֶל בַּיִת הֲרֵי אֵלּוּ מַכְשִׁירִין שֶׁהַתָּלוּשׁ שֶׁחִבְּרוֹ לְעִנְיַן הֶכְשֵׁר הֲרֵי הוּא כְּתָלוּשׁ וְנִמְצְאוּ מַיִם שֶׁעַל כֹּתֶל בַּיִת זֶה כַּמַּיִם שֶׁבַּכֵּלִים. וְאִם הָיָה כֹּתֶל מְעָרָה שֶׁאֵינוֹ בִּנְיָן אֶלָּא עַצְמָהּ שֶׁל קַרְקַע הַמַּיִם שֶׁעָלֶיהָ אֵינָן כִּתְלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע׃

ד הַשּׁוֹחֶה לִשְׁתּוֹת הֲרֵי הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּשָׂפָמוֹ וּבְפִיו תְּלוּשִׁין בְּרְצוֹנוֹ. שֶׁדָּבָר יָדוּעַ הוּא שֶׁהַשּׁוֹתֶה יַעֲלֶה הַמַּיִם בְּפִיו וּבְשָׂפָתָיו וְהוֹאִיל וְשָׁתָה בִּרְצוֹנוֹ הֲרֵי אֵלּוּ נִתְלְשׁוּ בְּרָצוֹן. אֲבָל הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּחָטְמוֹ וּבְזָקָנוֹ וּבְרֹאשׁוֹ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן׃

ה הַמְמַלֵּא אֶת הֶחָבִית הַמַּיִם הָעוֹלִים אֲחֲרֶיהָ וּבַחֶבֶל שֶׁהוּא מְכוֹנָן עַל צַוָּארָהּ וּבַחֶבֶל שֶׁהוּא לְצָרְכָּהּ הֲרֵי הֵן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְהַמַּיִם שֶׁבַּחֶבֶל הַיִּתֵר עַל צָרְכָּהּ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. נִתְנָהּ תַּחַת הַצִּנּוֹר כָּל הַמַּיִם שֶׁעַל גַּבָּהּ וּבַחֶבֶל אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן לְפִיכָךְ אֵין מַכְשִׁירִין׃

ו מִי שֶׁיָּרְדוּ עָלָיו גְּשָׁמִים אֲפִלּוּ הָיָה אַב הַטֻּמְאָה. הַמַּיִם שֶׁעָלָיו אַף עַל פִּי שֶׁיָּרְדוּ מִצַּד הָעֶלְיוֹן לַתַּחְתּוֹן טְהוֹרִין וְהוּא שֶׁיְּנַתְּקֵם מֵעָלָיו בְּכָל כֹּחוֹ. אֲבָל אִם הָיוּ שׁוֹתְתִין וְיוֹרְדִים בִּשְׁעַת פְּרִישָׁתָם מִתְטַמְּאִין. וּבְזֶמֶן שֶׁהֵן טְהוֹרִין אֵינָן מַכְשִׁירִין שֶׁהֲרֵי אֵינָן תְּלוּשִׁין עָלָיו לְרְצוֹנוֹ. וְאִם נֹעַר הֲרֵי אֵלּוּ לְרָצוֹן. עָמַד תַּחַת הַצִּנּוֹר לְהָקֵר אוֹ לִידּוֹחַ הֲרֵי זֶה לְרָצוֹן. וְאִם הָיָה טָמֵא הַמַּיִם שֶׁעָלָיו טְמֵאִין׃

ז חָבִית שֶׁהָיְתָה מְלֵאָה פֵּרוֹת וְיָרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ הֲרֵי זֶה יְעָרֶה הַמַּיִם מֵעֲלֵיהֶן וְאֵינָן מַכְשִׁירִין וְאַף עַל פִּי שֶׁרְצוֹנוֹ שֶׁיִּהְיוּ בְּתוֹכָהּ עַד שֶׁיְּעָרֶה הַמַּיִם מֵעֲלֵיהֶן׃

ח עֲרֵבָה שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ הַמַּיִם הַנִּתָּזִין וְהַצָּפִין מֵעָלֶיהָ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. נִטְלָהּ לְשָׁפְכָהּ הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ אֵינָן בְּרָצוֹן. הִנִּיחָהּ שֶׁיֵּרֵד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ הַנִּתָּזִין וְהַצָּפִין שֶׁבְּתוֹכָהּ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְאִם נִטְלָהּ לְשָׁפְכָהּ הֲרֵי אֵלּוּ מַכְשִׁירִין שֶׁכֵּיוָן שֶׁלֹּא שְׁפָכָהּ בִּמְקוֹמָהּ הֲרֵי תְּלָשָׁן בְּרְצוֹנוֹ׃

ט הַמַּטְבִּיל אֶת כֵּלָיו וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ בְּמְעָרָה הַמַּיִם הָעוֹלִין בְּיָדָיו בְּרָצוֹן וּבְרַגְלָיו אֵינָן כִּתְלוּשִׁין בְּרָצוֹן׃

י פֵּרוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הַמַּיִם וּפָשַׁט יָדָיו וּנְטָלָן לֹא הֶכְשִׁירוּ. וְאִם חִשֵּׁב שֶׁיּוּדְחוּ יָדָיו הֶכְשִׁירוּ בַּמַּיִם שֶׁבְּיָדָיו שֶׁהַמַּיִם שֶׁבְּיָדָיו וְשֶׁעַל הַפֵּרוֹת הֲרֵי הֵן כִּתְלוּשִׁין בְּרָצוֹן׃

יא הַנּוֹתֵן פֵּרוֹתָיו לְתוֹךְ הַמַּיִם בִּרְצוֹנוֹ אִם הָיוּ מַיִם שֶׁבַּקַּרְקָעוֹת אֵינָן מַכְשִׁירִין כָּל זְמַן שֶׁהֵן בַּמַּיִם. הוֹצִיאָן הֶכְשִׁירוּ בַּמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶן אוֹ שֶׁעַל יָדָיו שֶׁהֲרֵי נִתְלְשׁוּ בְּרָצוֹן. כֵּיצַד. צְנוֹן אוֹ לֶפֶת שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַמְּעָרָה נָדָה מִדִּיחָתוּ שָׁם וְהוּא טָהוֹר. הֶעֱלָתְהוּ כָּל שֶׁהוּא מִן הַמַּיִם נִטְמָא בְּמַגָּעָהּ׃

יב קֻפָּה שֶׁהִיא מְלֵאָה תּוּרְמוּסִין וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַמִּקְוֶה מוֹשִׁיט יָדוֹ הַטָּמֵא וְנוֹטֵל תּוּרְמוּסִין מִתּוֹכָהּ וְהֵן טְהוֹרִין מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הֻכְשְׁרוּ שֶׁהֲרֵי מִתּוֹכָהּ נָטַל וְאֵין רְצוֹנוֹ בַּמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶן. הֶעֱלָם מִן הַמַּיִם הַנּוֹגְעִין בַּקֻּפָּה טְמֵאִין שֶׁהֲרֵי הֻכְשְׁרוּ בַּמַּיִם שֶׁבַּקֻּפָּה שֶׁנִּתְלַשּׁוּ בִּרְצוֹנוֹ. וּשְׁאָר כָּל הַתּוּרְמוּסִין שֶׁבְּתוֹךְ הַקֻּפָּה טְהוֹרִין:

פרק יג

א הַמְמַלֵּא בַּקִּילוֹן הַמַּיִם הַנִּשְׁאָרִים בַּקִּילוֹן הֲרֵי הֵן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים אֲבָל אַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן אֶלָּא אִם נִשְׁאַר שָׁם מַשְׁקֶה אֵינוֹ מַכְשִׁיר:

ב עֲצִים שֶׁנִּפְּלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין בְּרָצוֹן וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים שֶׁלֹּא לְרָצוֹן אִם רַבּוּ הֲרֵי כֻּלָּן לְרָצוֹן. הוֹצִיאָן שֶׁיֵּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים אַף עַל פִּי שֶׁרַבּוּ הֲרֵי כֻּלָּן לְרָצוֹן. הָיוּ רַגְלָיו אוֹ רַגְלֵי בְּהֶמְתּוֹ מְלֵאוֹת טִיט וְעָבַר בַּנָּהָר וְרָחֲצוּ אִם שָׁמַח הֲרֵי הַמַּיִם הָעוֹלִין עֲלֵיהֶן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן וְאִם לָאו אֵינָן בְּרָצוֹן:

ג הַמּוֹרִיד אֶת הַגַּלְגַּלִּים וְאֶת כְּלֵי הַבָּקָר בִּשְׁעַת הַקָּדִים לַמַּיִם כְּדֵי שֶׁיִּסְתְּמוּ הַסְּדָקִין שֶׁבָּעֵץ הֲרֵי הַמַּיִם הָעוֹלִין בָּהֶן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

ד הַמּוֹרִיד אֶת הַבְּהֵמָה לִשְׁתּוֹת הַמַּיִם הָעוֹלִין בְּפִיהָ תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן וּבְרַגְלֶיהָ אֵינָן כִּתְלוּשִׁין בְּרָצוֹן אֶלָּא אִם חִשֵּׁב שֶׁיּוּדְחוּ רַגְלֶיהָ. וּבִשְׁעַת הַחֹרֶף וְהַדֵּישׁ אַף שֶׁבְּרַגְלֶיהָ תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. הוֹרִידָהּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן אַף עַל פִּי שֶׁחִשֵּׁב שֶׁיּוּדְחוּ רַגְלֶיהָ הַמַּיִם הָעוֹלִין בְּרַגְלֶיהָ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַעֲשֶׂה וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה:

ה הַטּוֹבֵל בְּמַיִם הֲרֵי כָּל הַמַּיִם שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. אֲבָל הָעוֹבֵר בְּמַיִם כָּל הַמַּיִם שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

ו מִי שֶׁטָּבַל בַּנָּהָר וְהָיָה לְפָנָיו נָהָר אַחֵר וְעָבַר בּוֹ בִּטְלוּ הַשְּׁנִיִּים אֶת הָרִאשׁוֹנִים וַהֲרֵי הַמַּיִם שֶׁעָלָיו אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְכֵן אִם דְּחָהוּ חֲבֵרוֹ לְשַׁבְּרוֹ אוֹ לְשַׁבֵּר בְּהֶמְתּוֹ בָּטְלוּ הַמַּיִם הָרִאשׁוֹנִים. אֲבָל אִם דְּחָהוּ דֶּרֶךְ שְׂחוֹק לֹא בָּטְלוּ אֶלָּא הֲרֵי הַמַּיִם שֶׁעָלָיו תְּלוּשִׁין לְרָצוֹן. טָבַל בַּנָּהָר וְעָלָה וְיָרְדוּ עָלָיו גְּשָׁמִים אִם רַבּוּ עָלָיו גְּשָׁמִים הֲרֵי בָּטְלוּ מַיִם הָרִאשׁוֹנִים וַהֲרֵי כָּל הַמַּיִם שֶׁעָלָיו אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

ז הַשֹּׁט עַל פְּנֵי הַמַּיִם הַמַּיִם הַנִּתְזִין אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְהַמַּיִם הָעוֹלִין עָלָיו תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. אִם נִתְכַּוֵּן לְהַתִּיז עַל חֲבֵרוֹ אַף הַנִּתְזִין תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

ח הָעוֹשֶׂה צְפוֹר בַּמַּיִם הַמַּיִם הַנִּתְזִין וְאֶת שֶׁבָּהּ אֵינָם תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

ט הַמּוֹדֵד אֶת הַבּוֹר לֵידַע עָמְקוֹ מַיִם הָעוֹלִין בְּיָדוֹ וּבַדָּבָר שֶׁמָּדַד בּוֹ תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְאִם מָדַד רָחְבּוֹ מַיִם הָעוֹלִין בְּיָדָיו אוֹ בְּדָבָר שֶׁמָּדַד בּוֹ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. פָּשַׁט יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ

לַבּוֹר לֵידַע אִם יֵשׁ בּוֹ מַיִם חֲרֵי הַמַּיִם הָעוֹלִין בְּיָדוֹ אוֹ בְּרַגְלוֹ אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. פְּשָׁטָן לֵידַע כַּמָּה מַיִם שָׁם הָעוֹלִין בָּהֶן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. זָרַק אֶבֶן לַבּוֹר לֵידַע אִם יֵשׁ בּוֹ מַיִם מַיִם הַנִּתָּזִין אֵינָן בְּרָצוֹן וְשָׁעַל הָאֶבֶן אֵינָן כִּתְלוּשִׁין:

י הַחוֹבֵט עַל הַשֶּׁלַח חוּץ לַמַּיִם הַנִּתָּזִין מִמֶּנּוּ תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן שֶׁהֲרֵי רְצוֹנוֹ שֶׁיֵּצְאוּ. חָבַט עָלָיו וְהוּא בְּתוֹךְ הַמַּיִם אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

יא הַמַּיִם הָעוֹלִין בַּסְּפִינָה וּבָעֶקֶל וּבַמְּשׁוֹטוֹת אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וּבַמְּצוּדוֹת וּבָרְשָׁתוֹת וּבַמְּכְמוֹרוֹת אֵינָם תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְאִם נֵעֵר תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְכֵן הַמַּיִם שֶׁעַל הַקַּסְיָה [שֶׁל] שֻׁלְחָנוֹת וְעַל הַשִּׂפָּה שֶׁל לְבֵנִים אֵינָן בְּרָצוֹן. וְאִם נֵעֵר הֲרֵי אֵלּוּ בְּרָצוֹן:

יב הַמּוֹלִיךְ אֶת הַסְּפִינָה לַיָּם הַגָּדוֹל לְצָרְפָהּ. הַמּוֹצִיא מַסְמֵר לַגִּשְׁמִים לְצָרְפוֹ. הַמַּנִּיחַ אֶת הָאוּד בַּגִּשְׁמִים לַעֲשׂוֹתוֹ [פֻּחָם]. הֲרֵי הַמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. אֲבָל הַמּוֹצִיא אֶת הַמַּסְמֵר וְאֶת הָאוּד לַגִּשְׁמִים לְכִבּוֹתָן אֵין הַמַּיִם שֶׁעֲלֵיהֶן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

יג שִׁלְשֵׁל אֶת הַמְּשׁוֹלֶת לַבּוֹר לְהַעֲלוֹת בָּהּ כְּלִי אוֹ קִיתוֹן. שִׁלְשֵׁל אֶת הַכַּלְכָּלָה לַבּוֹר כְּדֵי שֶׁתִּשֹּׁב עָלֶיהָ (אֶת) הַתַּרְנְגֹלֶת. אֵין הַמַּיִם שֶׁעָלֶיהָ תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

יד הַמְמַחֵק אֶת הַכְּרִישָׁה לְהָסִיר הַמַּיִם שֶׁעָלֶיהָ וְהַסּוֹחֵט שְׂעָרוֹ בִּכְסוּתוֹ הַמַּיִם הַיּוֹצְאִין תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. וְהַנִּשְׁאָרִין אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן מִפְּנֵי שֶׁרְצוֹנוֹ שֶׁיֵּצְאוּ מִכֶּלָּן. וּכְרִישָׁה עַצְמָהּ הֲכְשָׁרָה שֶׁבִּשְׁעַת פְּרִישָׁתָהּ מַכְשִׁירִין. וְאִם נִתֵּק הַמַּיִם מֵעָלֶיהָ בְּכָל כֹּחוֹ לֹא הֲכְשָׁרָה:

טו הַמַּרְעִיד אֶת הָאֵילָן לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ אֳכָלִין אוֹ לְהַשִּׁיר טֻמְאָה הַמַּיִם הַנִּתָּזִין מִמֶּנָּה אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. הִרְעִידוֹ לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין הֲרֵי הֵן תְּלוּשִׁין. וְהַנִּשְׁאָרִין בּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁרוּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֻּלּוֹ. וְכֵן אִם נִתְּזוּ עַל הַמְחֻבָּרִין אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

טז הַמַּרְעִיד אֶת הָאֵילָן וְנָפַל עַל חָבֵרוֹ אוֹ סֻכָּה וְנָפְלָה עַל חָבֶרְתָּהּ וְתַחְתֶּיהָן זְרָעִים וִירָקוֹת מְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע וְנִפְלוּ הַמַּיִם עַל הַפֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין שֶׁתַּחְתֶּיהָן אוֹתָן הַמַּיִם שֶׁבַּזְּרָעִים וְשֶׁבַּיְרָקוֹת אֵינָן תְּלוּשִׁין בְּרָצוֹן:

יז שְׁמָרִים שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶן מַיִם כְּבָר בֵּאֲרנוּ בִּתְרוּמוֹת שֶׁהָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי אָסוּר לְזָרִים וְשֶׁל הֶקְדֵּשׁ בֶּדֶק הַבַּיִת אַף הַשְּׁלִישִׁי אָסוּר. וְשֶׁל קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ לְעוֹלָם אָסוּר. וְשֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַוַּדַּאי רִאשׁוֹן בִּלְבַד אָסוּר. כְּשֵׁם שֶׁאָמְרוּ לְעִנְיַן אִסּוּרָן כָּךְ אָמְרוּ לְעִנְיַן הֶכְשֵׁרָן. כְּגוֹן שֶׁנִּתְמַדּוּ מֵאֵלֶּיהֶן וְהָיְתָה בְּהֶמָּה שׁוֹתָה רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. שֶׁאִם הָיָה הָאָדָם הוּא שֶׁמַּסִּיר הַמַּיִם הָרִאשׁוֹנִים אַף עַל פִּי שֶׁמֵּאֵלֶּיהֶן נִפְלוּ כֵּיוָן שֶׁחָשָׁבָן וְהִקְפִּיד עֲלֵיהֶן מַכְשִׁירִין:

פרק יד

א פֵּרוֹת שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָן וְעֵרְבָן כְּדֵי שֶׁיִּתְנַגְּבוּ לֹא הֻכְשְׁרוּ:

ב הַמַּעֲלֶה פֵּרוֹתָיו לַגַּג מִפְּנֵי הַכְּנִימָה וְיָרַד עֲלֵיהֶן הַטַּל לֹא הֻכְשַׁר. וְאִם נִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּרֵד עֲלֵיהֶן הַטַּל הֻכְשְׁרוּ. לְפִיכָךְ אִם הֶעֱלוּם חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן אַף עַל פִּי שֶׁחִשְּׁבוּ שֶׁיֵּרֵד הַטַּל עֲלֵיהֶן לֹא הֻכְשְׁרוּ שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַעֲשֶׂה דִּין תּוֹרָה וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה אֶפִלּוּ מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. הָפְכוּ בָּהֶן קְטַנִּים עַל הַגַּג הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין שֶׁאִם הָיְתָה מַחֲשָׁבָה שֶׁל קָטָן נִכֶּרֶת מִתּוֹךְ מַעֲשָׂיו מַחְשַׁבְתּוֹ מוֹעֶלֶת מִדִּבְרֵיהֶן:

ג הַמַּעֲלֶה אֶת הָאֲגֻדּוֹת וְאֶת הַקְּצִיעוֹת וְאֶת הַשּׁוּם לַגַּג בִּשְׁבִיל שֶׁיִּמְתִּינוּ וְיֵרֵד עֲלֵיהֶן הַטַּל לֹא הֻכְשְׁרוּ. וְאֵין אוֹמְרִין הוֹאִיל וְהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁהַטַּל יוֹרֵד הֲרֵי זֶה בִּרְצוֹנוֹ שֶׁהֲרֵי לֹא הֶעֱלָם אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּמְתִּינוּ:

ד הַמּוֹלִיךְ חִטִּין לִטְחֹן וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים אִם שָׁמַח הֻכְשְׁרוּ. הָיוּ זֵיתָיו נְתוּנִין בַּגַּג וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים אִם שָׁמַח הֻכְשְׁרוּ. הַחַמָּרִים שֶׁהָיוּ עוֹבְרִים בַּנָּהָר וְנָפְלוּ שַׂקֵּיהֶן בַּמַּיִם וְהֶעֱלוּם אִם שָׁמְחוּ הֻכְשְׁרוּ הַפֵּרוֹת וְהַמַּיִם שֶׁעַל הַשַּׂקִּין הִנָּם תְּלוּשִׁין בָּרָצוֹן שֶׁהֲרֵי שָׂמְחוּ:

ה שַׂק שֶׁהוּא מָלֵא זֵרְעוֹנִים וְנָתוּן עַל גַּבֵּי הַנָּהָר אוֹ עַל פִּי הַבּוֹר אוֹ עַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה וְשָׂאֲבוּ הֻכְשְׁרוּ:

ו חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת שֶׁנִּתְּנָה בְּתוֹךְ הַמַּשְׁקִין אוֹ מְלֵאָה מַשְׁקִין שֶׁנִּתְּנָה בְּתוֹךְ הַפֵּרוֹת וְשָׂאֲבוּ הֻכְשְׁרוּ. בְּאֵלּוּ מַשְׁקִין אָמְרוּ בְּמַיִם וּבְיַיִן וּבְחֹמֶץ אֲבָל שְׁאָר הַמַּשְׁקִין אֵין מְשַׂאֲבִין מִן הַחֶרֶס כְּדֵי שֶׁיְּכַשְּׁירוּ הַפֵּרוֹת שֶׁבְּצִדָּן:

ז הָרוֹדֶה פַּת חַמָּה וּנְתָנָהּ עַל פִּי חָבִית שֶׁל יַיִן אִם הָיְתָה פַּת חִטִּין לֹא הֻכְשְׁרָה. וְאִם הָיְתָה שֶׁל שְׂעוֹרִים הֻכְשְׁרָה מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׂעוֹרִים שׁוֹאֲבוֹת. וְכֵן אִם הָיָה הַיַּיִן טָמֵא וְהָיְתָה פַּת חִטִּים טְהוֹרָה וְאִם הָיְתָה שְׂעוֹרִים נִטְמְאָה מִפְּנֵי שֶׁשָּׁאֲבָה מַשְׁקִין טְמֵאִין:

ח הַמְרַבֵּץ אֶת בֵּיתוֹ וְנָתַן בּוֹ חִטִּים וְטָנְנוּ. אִם מֵחֲמַת הַמַּיִם הֻכְשְׁרוּ. וְאִם מֵחֲמַת הַסֹּלַע לֹא הֻכְשְׁרוּ. הַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ בַּעֲרָבָה וְנָתַן בָּהּ חִטִּים וְטָנְנוּ אִם מֵחֲמַת הַמַּיִם הֻכְשְׁרוּ וְאִם מֵחֲמַת הָעֲרָבָה לֹא הֻכְשְׁרוּ:

ט הַטּוֹמֵן פֵּרוֹת בַּחוֹל כְּדֵי שֶׁיַּרְטִיבוּ הֻכְשְׁרוּ. הַטּוֹמֵן בַּטִּיט הַנָּגוּב אִם יֵשׁ בּוֹ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ הֻכְשְׁרוּ וְאִם לָאו לֹא הֻכְשְׁרוּ:

י הַמְרַבֵּץ אֶת גָּרְנוֹ אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יֻכְשְׁרוּ חִטָּיו אִם טָנְנוּ בּוֹ וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא שָׂמֵחַ:

יא הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים כְּשֶׁהַטַּל יוֹרֵד עֲלֵיהֶן לְחַפּוֹת בָּהֶן הַחִטִּין לֹא הֻכְשְׁרוּ וְאִם נִתְכַּוֵּן לְכָךְ הֻכְשְׁרוּ:

יב הַמְרַבֵּץ אֶת בֵּיתוֹ בְּמַיִם טְמֵאִים וְנָתַן בּוֹ שִׁבֳּלִים וְטָנְנוּ אִם יֵשׁ עֲלֵיהֶן מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין וְאִם לָאו טְהוֹרִין:

יג הַנּוֹעֵר אֲגֻדָּה שֶׁל יָרָק שֶׁהָיוּ עָלֶיהָ מַשְׁקִין וְיָרְדוּ מִצַּד הָעֶלְיוֹן לַצַּד הַתַּחְתּוֹן לֹא הֶכְשֵׁר:

יד הַמַּעֲלֶה שַׁקִּין מְלֵאִין פֵּרוֹת מִן הַנָּהָר וּנְתָנָן וֶה עַל גַּבֵּי וֶה הֶכְשֵׁר הַתַּחְתּוֹן בַּמַּיִם שֶׁיָּרְדוּ לוֹ מִן הָעֶלְיוֹן שֶׁהֲרֵי בִּרְצוֹנוֹ הִנִּיחַ וֶה עַל גַּבֵּי וֶה:

טו הַנּוֹפֵחַ בַּעֲדָשִׁים לְבָדָקָן אִם הֵן יָפוֹת וְהִזִּיעוּ הֶכְשֵׁרוּ בְּהֶבֶל פִּיו מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתּוֹלְדוֹת הַמַּיִם. וְכֵן הָאוֹכֵל שֻׁמְשְׁמִין בָּאֶצְבַּע הֶכְשֵׁרוּ בְּמַשְׁקֵה פִּיו וְשֶׁעַל אֶצְבָּעוֹ:

טז נָשַׁךְ בָּאֹכֶל וְנָפַל הָאֹכֶל הֲרֵי הַמַּשְׁקֶה שֶׁעַל הָאֹכֶל שֶׁלֹּא לְרָצוֹן. הָיָה אוֹכֵל זֵיתִים פְּצוּעִים וּתְמָרִים רְטֻבוֹת וְכָל שֶׁהוּא רוֹצֶה לָמֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ וְנָפַל מִפִּיו הֲרֵי הַמַּשְׁקֶה שֶׁעָלָיו בְּרָצוֹן. הָיָה אוֹכֵל זֵיתִים נְגוּבִין וּתְמָרִים יְבֵשׁוֹת וְכָל שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָמֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ וְנָפַל מִפִּיו הֲרֵי הַמַּשְׁקֶה שֶׁעָלָיו שֶׁלֹּא בְּרָצוֹן:

יז עֲלִשִׁין שֶׁלִּקְּטָן לִבְהֵמָה וֶהֱדִיחָן וְחִשֵּׁב עֲלֵיהֶן לְאָדָם אַחַר כְּדִּ כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהֵן צְרִיכִים הֶכְשֵׁר שֵׁנִי. וְאִם הָיָה עֲלֵיהֶן מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ כְּשֶׁחִשֵּׁב עֲלֵיהֶן לְאָדָם הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין:

פרק טו

א מַיִם שֶׁבַּכֵּלִים מִתְטַמְּאִין בֵּין לְרָצוֹן בֵּין שֶׁלֹּא לְרָצוֹן וּמְטַמְּאִין אֳכָלִים וְכֵלִים בֵּין שֶׁנָּפַל עֲלֵיהֶן בְּרָצוֹן בֵּין שֶׁלֹּא נָפַל עֲלֵיהֶן בְּרָצוֹן. אֲבָל מַיִם שֶׁבַּקַּרְקָעוֹת כְּגוֹן מֵי בוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת וּמֵי גְּבָאִים שֶׁאֵין בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה אֵין מִתְטַמְּאִין אֶלָּא לְרָצוֹן וְאֵין מְטַמְּאִין אֶלָּא בְּרָצוֹן. כֵּיצַד. מַיִם שֶׁבַּקַּרְקַע שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה בֵּין שֶׁהָיוּ שְׁאוּבִין בֵּין שֶׁאֵינָן שְׁאוּבִין שֶׁנָּפַל לְתוֹכָן הַמֵּת אוֹ שֶׁהָלַךְ בָּהֶן הַטָּמֵא הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. אֲבָל אִם שָׁתָה מֵהֶן אָדָם טָמֵא אוֹ שֶׁמִּלֵּא בָּהֶן בִּכְלֵי טָמֵא אוֹ שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹכָן מַשְׁקִין טְמֵאִין בְּרָצוֹן הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵן בַּקַּרְקַע. שָׁתָה מֵהֶן הַטָּהוֹר אַחַר שֶׁנִּטְמְאוּ בַּקַּרְקַע אוֹ שֶׁמִּלֵּא בָּהֶן בִּכְלֵי טָהוֹר נִטְמָא הַשּׁוֹתֶה וְנִטְמָא הַכְּלֵי שֶׁהֲרֵי בְּרָצוֹן שָׁתָה אוֹ מִלֵּא. נָפַל לְתוֹכָן כִּכַּר שֶׁל תְּרוּמָה הֲרֵי הוּא טָהוֹר כְּשֶׁהָיָה שֶׁאֵין מִתְטַמְּאִין אֶלָּא לְרָצוֹן. לְפִיכָךְ אִם הֵדִיחַ יָדוֹ וְהוֹצִיא הַכִּכָּר נִטְמָא הַכִּכָּר בַּמַּיִם שֶׁבְּיָדָיו שֶׁהֲרֵי הֵן בְּרָצוֹן:

ב מֵי גְּבָאִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן מִמַּיִם שֶׁבַּקַּרְקָעוֹת כְּגוֹן מֵי בוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת וּמֵי תַּמְצִית שֶׁפָּסְקוּ וּמְקֻוָּאוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה שֶׁנִּטְמְאוּ וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים וְרָבוּ מֵי גְּשָׁמִים עֲלֵיהֶם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁטְפוּ הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין לְפִיכָךְ כָּל הַמַּיִם שֶׁבַּקַּרְקָעוֹת כְּגוֹן מֵי גְּבָאִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן בְּשָׁעַת הַגְּשָׁמִים הַכֹּל בְּחֶזְקַת טָהֳרָה:

ג פָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים הַקְּרוֹבִים לָעִיר אוֹ לַדֶּרֶךְ טְמֵאִין שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת שֶׁשָּׁתָה מֵהֶן הַטָּמֵא וְשֶׁמִּלְאוּ מֵהֶן בֵּכֵלִים טְמֵאִין. וְהָרְחוֹקִים טְהוֹרִים עַד שֶׁיְּהַלְּכוּ רֹב הָאָדָם. הָלְכוּ הַכל בְּחֶזְקַת טֻמְאָה שֶׁהַהוֹלְכִים בַּשַּׁיָּרוֹת מְמַלְּאִין וְשׁוֹתִין מֵהֶן. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגֶבֶא שֶׁאֶפְשָׁר לִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ. אֲבָל בְּגֶבֶא שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ אֶלָּא בְּדַחַק גָּדוֹל הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת טָהֳרָה (שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת טְהוֹרִין) עַד שֶׁיִּמְצָא מָקוֹם פַּרְסוֹת רַגְלֵי אָדָם אוֹ פַּרְסוֹת רַגְלֵי בְּהֵמָה גַּסָּה נְכֶרֶת בּוֹ אֲבָל מָצָא פַּרְסוֹת רַגְלֵי בְּהֵמָה דַּקָּה הֲרֵי זֶה טָהוֹר שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁיְּרָדָה וְשָׁתַת:

ד חֶזְקַת טִיט וּגְמוּמִיּוֹת שֶׁבְּפִתְחֵי חֲנָיוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בִּשְׁעַת הַגְּשָׁמִים שֶׁהֵן טְהוֹרִין. פָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים הֲרֵי הֵן כְּמֵי שְׁפִיכוֹת. וְשֶׁבַּשְּׁוָקִין הוֹלְכִין בָּהֶן אַחַר הָרֹב. גֶּבֶא שֶׁנִּפַּל לְתוֹכוֹ יַיִן אוֹ חָלָב אוֹ דְּבַשׁ הוֹלְכִין בּוֹ אַחַר הָרֹב. נָפַל לְתוֹכוֹ שֶׁמֶן אַף עַל פִּי שֶׁהִקְפִּיאָהוּ הֲרֵי זֶה מִתְטַמֵּא וּמְטַמֵּא שֶׁלֹּא בְּרָצוֹן לְפִי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְצֵאת יְדֵי צַחְצָחִית:

ה שֶׁמֶן וּשְׁאָר הַמַּשְׁקִין חוּץ מִן הַמַּיִם הֲרֵי הֵן בַּקְּרַקַּע כְּמוֹת שֶׁהֵן בְּכֵלִים דִּין אֶחָד הוּא:

ו מֵי תַּמְצִית שֶׁלֹּא פָּסְקוּ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה הוֹאִיל וְהֵן בַּקְּרַקַּע וַהֲרֵי הַמַּיִם נִמְשָׁכִין וּבָאִין לָהֶן אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה. וְאַף עַל פִּי שֶׁשָּׁתָה מֵהֶן הַטָּמֵא וּמִלֵּא מֵהֶן בְּכֵלִי טָמֵא אוֹ נָתַן לְתוֹכָן מַיִם טְמֵאִים הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין לְכָל דָּבָר:

ז מִי שֶׁהָיָה אוֹכֵל תְּרוּמָה בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת כְּגוֹן דְּבֵלָה שֶׁלֹּא הֶכְשֵׁרָה וְהִכְנִיס יָדוֹ לְתוֹךְ פִּיו לִטֵּל צְרוֹר אִם הָפַךְ נִטְמֵאת הַדְּבֵלָה בְּרִירוֹ שֶׁהֲרֵי נִטְמָא בַּיָּד מִפְּנֵי שֶׁעָקָרוֹ. וְאִם לֹא הָפַךְ טָהוֹרָה שֶׁהַמַּשְׁקֶה שֶׁבְּפִיו קֹדֶם שֶׁיְּהַפְּכֶנּוּ אוֹ יְמוֹצְצֶנּוּ לְהוֹצִיאוֹ דּוֹמֶה לְמַיִם שֶׁלֹּא נִתְלַשּׁוּ אֶלָּא הֵן עֲדַיִן בַּקַּרְקַע שֶׁאֵין מִתְטַמְּאִין וְאֵין מְטַמְּאִין אֶלָּא בְּרָצוֹן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְזֶה אֵין רָצוֹנוֹ אֶלָּא לִטֵּל הַצְּרוֹר. הָיָה פּוֹנְדְיוֹן לְתוֹךְ פִּיו וּפָשַׁט יָדוֹ לִטְּלוֹ וְהַדְּבֵלָה בְּתוֹךְ פִּיו אִם הִנִּיחוֹ לְצָמְאוֹ הֲרֵי זֶה הָרֹק כְּעִקּוּר וְנִטְמֵאת הַדְּבֵלָה מֵחֲמַת מַשְׁקֶה פִּיו שֶׁנִּטְמָא מֵחֲמַת יָדָיו:

ח הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה אוֹכֶלֶת אֲכָלִין שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁאֵינָן מֻכְשָׁרִין וְהָיְתָה גּוֹרֶפֶת אֶת הַתַּנּוּר הַטָּמֵא וְהִכָּה הַקּוֹץ וְיָצָא מִמֶּנָּה דָּם וּמָצְצָה אֲצְבָעָהּ מִפְּנֵי הַדָּם אוֹ שֶׁנִּכְוְיָת וְנָתְנָה אֲצְבָעָהּ בְּפִיהָ נִטְמֵאת הַתְּרוּמָה שֶׁבְּפִיהָ. שֶׁהֲרֵי רְצוֹנָהּ לְהוֹצִיא הַמַּשְׁקֶה מִפִּיהָ וּלְעָקְרוֹ בְּמְצִיצַת אֲצְבַּע:

פרק טז

א כָּל הָאֲגֻדּוֹת שֶׁבַּשְּׁוָקִים וְכָל הַקְּמָחִים וְכָל הַסְּלָתוֹת שֶׁבַּשְּׁוָקִים בְּחֶזְקַת מֻכְשָׁרִין. הָאֲגֻדּוֹת מִפְּנֵי שֶׁדַּרְכָּן לְזַלֵּף הַמַּיִם עֲלֵיהֶן תָּמִיד וְהַקֶּמַח וְהַסֹּלֶת לוֹתְתִין אוֹתוֹ וְאַחַר כָּךְ טוֹחֲנִין אוֹתוֹ. וְכֵן חִטִּין שֶׁחוֹלְקִין אוֹתָן בְּרֵחַיִם אַחַת לִשְׁתַּיִם וְאַחַת לִשְׁלֹשׁ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מֵהֶן מַעֲשֵׂה קְדֵרָה

כְּגוֹן הָרִיפוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת מֻכְשָׁרִין בְּכָל מָקוֹם בֵּין שֶׁל שְׁוָקִין בֵּין שֶׁל בָּתִּים. מִפְּנֵי שֶׁלּוֹתְתִין אוֹתָן לְהָסִיר קְלִפָּתָן:

ב כָּל אֵלּוּ שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת מֻכְשָׁרִין הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טֻמְאָה מִפְּנֵי שֶׁהַכֹּל מְמַשְׁמְשִׁין בָּהֶן וְהֵן מֻכְשָׁרִין. וְעַל כֵּן נֶאֱמָן עַם הָאָרֶץ לוֹמַר לֹא הֻכְשְׁרוּ וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שְׁאָר אֳכָלִין שֶׁאֵין לָהֶן חֶזְקָה שֶׁעַם הָאָרֶץ נֶאֱמָן לוֹמַר לֹא הֻכְשְׁרוּ:

ג כָּל הַדָּגִים בְּחֶזְקַת מֻכְשָׁרִין וְאֵין עַם הָאָרֶץ נֶאֱמָן עֲלֵיהֶן לוֹמַר לֹא הֻכְשְׁרוּ לְפִיכָךְ לְעוֹלָם הַדָּגִים בְּחֶזְקַת טֻמְאָה. הַדָּגִים בֵּין שֶׁצָּדָן בְּחֶרֶם בֵּין בְּכָפוּף בֵּין בִּמְצוּדָה אִם לֹא נִעֵר אֶת הַמְּצוּדָה עֲלֵיהֶן לֹא הֻכְשְׁרוּ. וְאִם נִעֵר הֻכְשְׁרוּ. וְאֵין עַם הָאָרֶץ נֶאֱמָן לוֹמַר לֹא נִעַרְתִּי אֶת הַמְּצוּדָה עֲלֵיהֶן וַהֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טֻמְאָה עַד שֶׁיִּתְכַּוֵּן לְצוּדָן בְּטָהֳרָה:

ד כָּל הַצִּיר בְּחֶזְקַת מֻכְשָׁר וְצִיר טָהוֹר שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ מַיִם כָּל שֶׁהֵם הֲרֵי הַכֹּל מַשְׁקֶה וּמַכְשִׁיר וּמִתְטַמֵּא טֻמְאַת מַשְׁקִין לְפִיכָךְ חֶזְקָתוֹ טָמֵא. נָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן דְּבַשׁ וְחָלָב הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. וְכֵן מֵי פֵּרוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בִּשְׁאָר הַמַּשְׁקִין הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. נִתְעָרְבוּ בְּמַיִם כָּל שֶׁהֵן הֲרֵי הַכֹּל מַשְׁקֶה וּמִתְטַמֵּא טֻמְאַת מַשְׁקִין וּמַכְשִׁיר. וְצִיר חֲגָבִים טְמֵאִים אֵינוֹ מַכְשִׁיר אֲבָל מִתְטַמֵּא טֻמְאַת מַשְׁקִין:

ה הַלּוֹקֵחַ צִיר מֵעַם הָאָרֶץ מַשִּׁיקוֹ בַּמַּיִם וְטָהוֹר שֶׁאִם הָיָה רֹב הַצִּיר מַיִם הֲרֵי הַמַּיִם מְטַהֲרִין בְּמִקְוֶה. וְאִם הָיָה רֻבּוֹ מֶלַח שֶׁל דָּגִים אֵינָהּ מִקְבֶּלֶת טֻמְאָה וְהַמַּיִם שֶׁבָּהּ בָּטְלוּ בְּמִעוּטָן. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים לִטְבֹּל בָּהֶן פַּת. אֲבָל לִקְדֵרָה מָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנֵעוֹר וְנִמְצְאוּ רֹב הַמַּיִם טְמֵאִים. שֶׁהַמִּעוּט שֶׁהָיָה בַּצִּיר לֹא טָהוֹר בְּמִקְוֶה:

ו הַפֵּרוֹת בְּכָל מָקוֹם בְּחֶזְקַת טָהֳרָה אֲפִלּוּ הָיָה הַמּוֹכֵר עַכּוּ"ם עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁהֻכְשְׁרוּ אוֹ שֶׁיִּהְיוּ מִדְּבָרִים שֶׁחֶזְקָתָן מֻכְשָׁרִין:

ז הָאוֹג בְּכָל מָקוֹם בְּחֶזְקַת טֻמְאָה. וְכֵן כָּל הַקִּשּׁוּאִין וְהַדְּלוּעִין וְהַתְּלוּיוֹת בְּגֶמִי עַל פִּתְחֵי חֲנֻיּוֹת בְּחֶזְקַת מֻכְשָׁרִין וּטְמֵאִין:

ח כָּל הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה וּבְדִבְרֵי קַבָּלָה מֵהִלְכוֹת הַטֻּמְאוֹת וְהַטָּהֳרוֹת אֵינוֹ אֶלָּא לְעִנְיַן מִקְדָּשׁ וְקָדְשָׁיו וּתְרוּמוֹת וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּלְבַד. שֶׁהֲרֵי הִזְהִיר אֶת הַטְּמֵאִין מִלִּכָּנֵס לַמִּקְדָּשׁ אוֹ לֶאֱכֹל קֹדֶשׁ אוֹ תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר בְּטֻמְאָה. אֲבָל הַחֻלִּין אֵין בָּהֶן אִסּוּר כְּלָל אֶלָּא מֻתָּר לֶאֱכֹל חֻלִּין טְמֵאִין וְלִשְׁתּוֹת מַשְׁקִין טְמֵאִים. הֲרֵי נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה (ויקרא ז יט) "וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל". מִכְּלָל שֶׁהַחֻלִּין מֻתָּרִין שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּבִשַּׂר קָדָשִׁים. אִם כֵּן מִפְּנֵי מָה נֶאֱמַר הָרִאשׁוֹן שֶׁבְּחֻלִּין טָמֵא וְהַשֵּׁנִי פָּסוּל לֹא שֶׁיִּהְיֶה אָסוּר בַּאֲכִילָה אֶלָּא לִמְנוֹת מִמֶּנּוּ לִתְרוּמָה וּלְקֹדֶשׁ שֶׁאִם נָגַע שֵׁנִי שֶׁל חֻלִּין בִּתְרוּמָה פְּסָלָהּ וַעֲשָׂאָהּ שְׁלִישִׁי. וְכֵן אִם נָגַע

בָּאֳכָלִין שֶׁל קֹדֶשׁ טִמְאָן וַעֲשָׂאָן שְׁלִישִׁי כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכֵן הָאוֹכֵל אֹכֶל שֵׁנִי שֶׁל חֻלִּין אִם נָגַע בִּתְרוּמָה פְּסָלָהּ׃

ט כְּשֵׁם שֶׁמָּתָר לֶאֱכל חֻלִּין טְמֵאִים וְלִשְׁתּוֹתָן כָּךְ מֻתָּר לְגָרֵם טֻמְאָה לְחֻלִּין שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ לְטַמֵּא אֶת הַחֻלִּין הַמְתֻקָּנִין לְכַתְּחִלָּה. וְכֵן מֻתָּר לָאָדָם לִגַּע בְּכָל הַטְּמֵאוֹת וּלְהִתְטַמֵּא בָּהֶן. שֶׁהֲרֵי הִזְהִיר הַכָּתוּב אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן וְאֶת הַנָּזִיר מֵהִתְטַמֵּא בְּמֵת מִכְּלָל שֶׁכָּל הָעָם מֻתָּרִין. וְשָׁאַף כֹּהֲנִים וּנְזִירִים מֻתָּרִין לְהִתְטַמֵּא בִּשְׁאָר טֻמְאוֹת חוּץ מִטְּמֵא מֵת׃

י כָּל יִשְׂרָאֵל מֻזְהָרִין לִהְיוֹת טְהוֹרִים בְּכָל רֶגֶל מִפְּנֵי שֶׁהֵם נִכּוֹנִים לִכָּנֵס לַמִּקְדָּשׁ וְלֶאֱכל קָדָשִׁים. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (ויקרא יא ח) "וּבִנְבִלָתָם לֹא תִגָּעוּ" בָּרֶגֶל בִּלְבַד וְאִם נִטְמָא אֵינוֹ לוֹקֶה אֶבָל בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵינוֹ מֻזְהָר׃

יא (דברים יב כב) "הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו" מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁהַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר אוֹכְלִין בְּקִעָרָה אַחַת אֲבָל לֹא יֹאכַל הַבַּעַל עִם אִשְׁתּוֹ בַּקְּעָרָה כְּשֶׁתִּהְיֶה נִדָּה וְלֹא יִשְׁתֶּה עִמָּהּ וְלֹא תִּמְזֹג לוֹ אֶת הַכּוֹס כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְלֹא יֹאכַל הַזָּב עִם הַזָּבָה מִפְּנֵי הֶרְגֵּל עֲבֵרָה שֶׁמָּא יִבְעל׃

יב אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לֶאֱכל אֳכָלִין טְמֵאִין וְלִשְׁתּוֹת מַשְׁקִין טְמֵאִים חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ אוֹכְלִין חֻלִּין בְּטָהֳרָה וְנִזְהָרִין מִן הַטֻּמְאוֹת כֻּלָּן כָּל יְמֵיהֶם וְהֵן הַנִּקְרָאִים פְּרוּשִׁים וְדָבָר זֶה קָדֶשָׁה יְתֵרָה הִיא וְדֶרֶךְ חֲסִידוּת שֶׁיִּהְיֶה נִבְדָּל אָדָם וּפוֹרֵשׁ מִשְּׁאָר הָעָם וְלֹא יִגַּע בָּהֶם וְלֹא יֹאכַל וְיִשְׁתֶּה עִמָּהֶם. שֶׁהַפְּרִישׁוּת מְבִיאָה לִידֵי טָהֳרַת הַגּוּף מִמַּעֲשִׂים הָרָעִים. וְטָהֳרַת הַגּוּף מְבִיאָה לִידֵי קְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ מִן הַדֵּעוֹת הָרָעוֹת. וּקְדֻשַּׁת הַנֶּפֶשׁ גּוֹרֶמֶת לְהִדָּמוֹת בַּשְּׁכִינָה. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא מד, ויקרא כ, ו-ז) "וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' מְקַדִּשְׁכֶם"׃

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּסַיְּעָן